

Glasilo Jugoslovanske knjižske zveze. — Cena 35 din za celo leto. — Za izposojništvo 60 din. — Posla-
 žnja številka 1 din. — V insertnem delu vsaka družna vestica ali nje prostor 10 din. • Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Spis in čopič naj se pošilja na Uredništvo „Domoljuba“, narodna,
 reklaščina in literatni pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Koparjeva ulica štev. 6.

Kaj hočemo katoličani!

KATOLIČANI, VKUP!

Katoličani v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev moramo v našem javnem življenju vestno izpolnjevati svoje dolžnosti in neustrašno braniti svoje pravice. Prva dolžnost, ki jo terja naše javno življenje od nas je, da se vsi katoličani, naj smo Srbi, Hrvati, Slovenci, ali Nemci, Madjari ali katera druge narodnosti, živo zavedamo, da smo vsi otroci ene Matere katoliške Cerkve in vsi člani enoniste države, in da smo si torej najbližji bratje. Čutiti moramo drug drugega. Žalost in veselje, neuspehi in napredovanje moramo skupno preživljati. V tem oziru smo dosedaj mnogo grešili. Med seboj se nismo dovolj poznali. Vsak je sam zase, čuteč se samo s svojim narodom ali svojo pokrajino solidaren, preživljal svojo usodo neodvisno od drugega. Ko je pred kratkim iz Subotice zadonel klic: »Katoličani vkup!« je od veselja zaigralo vsako katoliško srce. Klic je zadel na pravo struno.

VERO TUDI V JAVNO ŽIVLJENJE!

Ni istina, da vera ne spada v javno življenje. V političnem življenju se krade, se laže, se delajo krivice, se greši proti ljubezni do bližnjega. Žandarm in sodnik prihajata šele, ko je prestopek že storjen. Samo vera nas uči vedno in povsod, da moramo biti poštene, naj nas kdo vidi ali ne, da moramo govoriti resnico, naj je to komu ljubo ali ne. Vera nam ukazuje, da moramo biti pravični napram vsakemu posamezniku, napram celemu stanu ter narodu in da moramo svojemu bližnjemu izkazovati ljubezen bodisi v vsakdanjem življenju, bodisi v javnih socialnih odnosih. Kdor pravi, da vera nima z današnjo politiko nič opraviti, je sumljiv človek, njega se je treba ogibati. In če politična stranka tako govori, se je treba nje ogibati!

Organizirana oznanjevalka vsake vere je Cerkev. Kako rada se meša dnevna politika baš v njene posle! Zabranjuje čisto cerkvene organizacije kakor n. pr. Marijanske kongregacije. Ne dovoljuje katoliških kulturnih organizacij ali jim dela vse mogoče zapreke. Primeri orlovsko organizacijo ali različne prosvetne organizacije katoliškega dijaštva! Politika je, ako so se

neupravičeno zaprla samo učiteljska katoliških organizacij, ako so se proti vsem zakonom odvzela šolska poslopja in zemljišča katoliškim verskim šolam in so se te šole kratkomalo podržavile. Politika je tudi, ako se je nam iz učiteljskih in meščan-kih šol odstranilo nekoliko ur veronauka in ako se je pripravil predlog novega šolskega zakona, s katerim se katehet iztirja iz ljudske šole. Konkordat s svetim Očetom bo sklenila ali ne sklenila vlada, torej zopet politika. Ta dejstva nujno zahtevajo, da se katoličani zbirajo v svoji politični stranki, ki jim bo branila vero in Cerkev. Katoličani ven iz strank, ki vam programatično ne zagotavljajo obrambo vaše vere in Cerkve! Katoličani, vkup!

MED BEDNE IN ZATIRANE!

Velika naloga bodoče politike po cellem svetu bo, da se ugodno rešuje socialno vprašanje. Ugodno za delavce po fabrikah, po obrtnih in po kmetih. Katoličani pri tem velikem vprašanju ne smemo stati ob strani, temveč v prednjih vrstah socialnih delavcev. Saj nas katoliška vera za to najbolj usposablja, ker nam nudi prave osnovne nazore o človeku in življenju, po katerih nam je mogoče najti sredstva, ki naj človeštvo privedejo do socialno pravične gospodarske uredbe. V vseh državah Evrope so se katoličani krepko oprijeli socialnega dela, krščanski socializem je njih program. Tudi mi ne smemo zaočati, temveč nemudoma iti na delo med siromake in zatirane. Kjer je treba trpečemu ljudstvu lajšati gospodarska bremena, tam moramo biti katoličani med prvimi.

KAJ HOČEMO V NOTRANJJI POLITIKI.

V notranji politiki hočemo katoličani, da se uveljavijo načela krščanske demokracije. Ljudstvo naj samo sebe vlada, po samoupravah, ki so prilagodene njegovim gospodarskim, narodnim in kulturnim zahtevam. Naj ne bo narod nad narodom, ampak vsi v bratski slogi, ne pokrajina nad pokrajino, ampak v ravnopravnosti druga poleg druge. Sprememba sedanje ustave je zato nujno potrebna. V verskem oziru ozna-
 njujemo svobodo veroizpovedovanjem od strani državne oblasti in veliko strpljivost med veroizpovedanji samimi. Zvesti tradicijam katoliške Cerkve, ustanoviteljice in

največje pospešiteljice šole, od ljudske do visoke šole, smo prijatelji vseh kulturnih ustanov. Za katoliško ljudstvo zahtevamo verske šole z varovanjem popolne neodvisnosti učiteljstva. Kulturne organizacije bodo izven šole z njimi, zakaj one so nam prepotrebna šola za uveljavljanje krščanske demokracije. Učimo, delajmo, organizirajmo!

KAJ HOČEMO V ZUNANJI POLITIKI.

Tudi v vprašanju zunanje politike moramo katoličani nastopati živahneje. Mi imamo v tem oziru velike učitelje, papeže v Rimu, ki žele trajno spravo in mir med narodi in državami. Naša država naj sklene pogodbe, da bi se vsi spori, ki bi nastali, reševali nekrvavim potom, po dogovorjenih sodiščih. Za splošno razoroženje se mora zavzemati tudi naša zunanja politika. Načrtu, da bi se svobodni evropski narodi zedinili v Zvezo evropskih držav in si s tem še bolj zagotovili mir in gospodarski napredek, moramo biti naklonjeni in ga podpirati, seveda ako je v taki Zvezi zagotovljena verska in narodna svoboda ter pravičen socialni razvoj. Katoličanstvo naj se pokaže povsod kot tvorna sila, da zavlada prava krščanska ljubezen in spravljivost med narodi in državami.

Katoličani vkup! Zbirajmo se okoli tega programa! Ne tavajmo po strankah, ki so daleč od tega programa! Držimo zvesto Kristusu in njegovi sveti Cerkvi!

L. Pristavec.

Začnimo drugače.

VARČUJMO!

Če sedaj ob sklepu starega leta pogledamo nazaj, kako smo ga preživeli, kaj smo delali, kakšen je uspeh gospodarskega leta, moramo s strahom ugotoviti, da je naš obračun visoko pasiven. Kljub temu, da si garal, vstajal ob zori in s teboj tvoja družina, si v skrbah, kako naprej, kje bo vir dohodkov za kritje vsakdanjih stroškov, kateri so po vojni neizmerno narasli, ko imamo take davke in smo se vsled poveljnega vedno višjega obtoka bankovcev navadili imeti dosti denarja, katerega smo na lahek način pridobili, ko so cene vsemu hitro rastle, ko v denar ni imel nihče pravega zaupanja in tudi ni nihče varčeval!

njim, ter smo se na ta način navadili na izdatke, katerih preje ni bilo. Sedaj pa, ko je začelo iti nazaj, ko vsled zastoja pri kupčiji svojih pridelkov ne moreš niti s ceno lastnih stroškov spraviti v denar in na izboljšanje tega stanja v doglednem času ni pričakovati, je treba začeti drugače. Gremo nasproti vedno hujši gospodarski krizi, in ako hočemo svoje gospodarstvo vzdržati, da ne začne iti rakovo pot, bomo morali kreniti na drugo pot, na pot dela in varčnosti.

Treba je izdatke omejiti na najnujnejše. Zakaj ona leta, ko si kupil vola ali konja po dnevni ceni ter si ga čez kratek čas za dosti višjo ceno prodal in tako na lahek način prišel do denarja, katerega si tudi brž potrošil, so minuli in se ne vrnejo več; vračamo se počasi k razmeram, ko se mora gospodariti skrajno previdno, da ne zagospodariš. Moramo si gospodarstvo uravnati času primerno. Ako imaš kaj denarja na strani, naj te ne omami ugodna prilika, da bi nakupoval ležerke premoženje, kjer denar za stalno obleži ter cena lahko še pade; marveč hrani ga in porabi le obrestni od naloženega denarja. Najeden gospodar, ki ima dovolj zemlje, kolikor je more obdelati s svojo družino, ne bode iste dokupoval, ampak bo skušal svoje posestvo izboljšati, da si poveča pridelke in s tem tudi dohodke. Dasi bo plačal iste davke kot preje, ko je slabše obdeloval, bo vendarle več pridelal.

Takisto moraš paziti na svojo obratno glavnico, predvsem denar, da jo ohraniš v oni višini, ki je potrebna za obratovanje na posestvu. Posebno se nam je izogibati lahkotnim kupčij z denarjem sedaj, ko lahko v par dneh veliko pogubiš; nalagajmo rajši odvišen denar, katerega zmiraj ne rabimo, v naše rajtajnovke, katere imamo sporaj v vsaki vasi.

Tak gospodarski načrt si napravimo za naprej, dokler ne preživimo sedanje težke krize, da se denarna vrednost ustali in razmere uredijo, ko bode zopet lahko naprej računati.

FANTJE!

Tudi vi fantje, ki se radujete ob misli, kako boste kdaj gospodarili na svoji kmetiji, so začnite drugače pripravljati na svoj bodoči poklic. Zares najlepši stan je kmetijski stan, najbolj idealen in najbolj pošteno lahko živiš. Ampak gostilna pri polnih kozarcih in prečutih nočeh, ko vstajaš s težko glavo, potem ko je bilo poklicanih pet Janezov mesto enega, ni priprava za dobrega gospodarja. Zakaj, kakor se mlad navadiš, tako star znaš. Marveč hrani bele denarje za črne dneve kot veli pregovor, ker ne veš, kako ti bo vsak dinar prav prišel, ko bodeš pričel gospodariti. Znan mi je slučaj, ko je fant toliko prihranil, da je s prihranjenim denarjem plačal vse prevzemne stroške pri nastopu gospodarstva.

Prosti čas uporabi rajši za pošteno razvedrilo v dobrih društvih, kjer si pridobiš mesto pijanskih surovosti srčno izobrazbo, da se vadiš discipline in organizacijah, da bodeš imel kot gospodar zmisel za zadružništvo, v katerem je rešitev našega kmetijstva. Dalje vzemi v roke strokovni list ali knjigo da se seznaniš s pripomočki umnega

kmetijstva, da te ne bode našel čas nepripravljenega. Zakaj današnji čas zahteva poleg pridnih rok tudi bistro glavo, ako hočeš napredovati s svetom in vzdržati konkurenco.

DEKLETA!

Pa dekleta, ki se pripravljate, da boste nekoč podpirale tri vogale pri hiši, vedite, da bodejo slabo stali, ako ne začnete drugače. Misliš, če znaš dobro plesati, po modi se oblačiti in če si še bolj petična, da se greš par mesecev kuhati učiti, da je že dovolj za življenje. Ali boš po taktu kot na plesu hodila po njivi, ali boš šla v boksaških čevljkah in svileni bluzi krave molzt. Pa ona, ki se je šla za dva meseca kuhati učiti in se v svesti, da ji ima brat izplačati lepo doto ponašala: »jaz ne bom več delala, sem se navadila kuhati, pa bom doma zmiraj kaj packala! Boš videla, koliko časa bo tako šlo, če bodo samo drugi delali in ti samo »packala«. Kako se bo vse spakalo!

Prav je, če se znaš dostojno vesti in okusno obleci. Pa ne samo v svili in žamet, ampak v vsaki snažni obleki se lahko postaviš, če si dekle zato, tudi v prazničnem in s svojo roko olepšanem platnu. Za dobro gospodinjino pa tudi ni še dovolj samo dobro kuhati, treba je tudi še drugega in bi bilo vse naštetih predolgo.

Tako sedaj ob pričetku novega leta sklenimo začeti drugače, ker tako kot doslej ne gre več dalje, če nočemo iti v prepad. Potem bomo ob zaključku tega novega leta lahko z mirno vestjo sklenili svoje račune v zavesti, da smo nekaj storili, na kar se moremo s ponosom ozreti.

Prisrčna hvala, gg. Pucelj in Radič!

V finančnem odboru nas Slovence pri proračunu radikali in radičevci strižejo kot kostrune. Komaj so odpravili posredovalnice za delo (razen one v Ljubljani), kjer je tekem njih obstoja dobilo dela 24.767 brezposelnih (sicer bi morala za večino končno skrbeti domača občina), komaj so črtali vse podpore za zanemarjene in osirotele otroke, tedaj so se spravili na naše ceste in mostove. Dočim je postavljenih v proračun 200 milijonov dinarjev za nove ceste in zgradbe, dobi Slovenija od tega samo 4 milijone, dasi samo naše cestne dolžade prinese veliko več belgrajski kasi. Kje je naš denar? Kam gre? Ogromna večina teh dvesto milijonov ostane v okolici Belgrada.

Dočim plačamo Slovenci šesti del vsega davka, dobimo za ceste petdeseti del od denarja, ki se bo po novem proračunu izdal za ceste v celi državi.

Gospoda Radič in Pucelj, ki sta vladna človeka: kje je tu enakopravnost za Slovenijo? Kje je Vajina ljubezen do slovenskega kmeta? G. Pucelj, kaj sploh delate v vladni večini, kjer imate in morate imeti moč in vpliv, da moramo Slovenci dati šesti del državi, dobimo pa petdeseti del.

G. Žerjav, ali vidite zopet prokletstvo centralizma, za katerega še vedno lomite kopje, v vsej svoji goloti?

Škoda, ki nam jo je že povzročil centralizem, za katerega sta glasovala Žerjav in Pucelj, kateremu je zapisal svojo dušo Radič, znaša samo za Slovenijo že stotine milijonov. Zato ni čuda, da gospodarstvo Slovenije leži že na tleh.

Kmet, delavec, obrtnik, tovarnar: vsi kličejo Vam: g. Žerjav, Pucelj in Radič: prisrčna hvala za Vaš centralizem. Slek nas je sicer do golega, dal nas bo celo iz kože — toda centralizirani Jugoslovani smo pa le.

d Shod za železnico v Novem mestu. Novomeški župan sklicuje za nedeljo, 10. januarja ob 10. dopoldan v dvorani Narodnega doma v Novem mestu shod za čimprejšnjo graditev Klodič-Hrovat-Kavčičeve proge.

Kako bomo volili za Delavsko zbornico?

Za volitve v Delavsko zbornico ne glasujemo s kroglicami, ampak vsak volivec dobi v roke tele stvari: Kuverto, na kateri je napisano »Glavnemu volivnemu odboru Delavske zbornice za Slovenijo, Ljubljana, Okrožni urad za zavarovanje delavcev«. Na kuverti je pritrjen Oddajni listek. Na tega vsakdo napiše lastnoročno svoje ime in priimek. Potem dobi v kuverti glasovnico, ki daje pravico do glasovanja v Delavsko zbornico. Ta ima podpis glavnega volivnega odbora. Četrta stvar, ki jo vsakdo dobi pa je bel glasovalni listek, na katerega potem volivec napiše, kaj bo velil. To mora vsakdo dobiti v roke.

Kje se dobe glasovnice?

Kjer je nad 20 delavcev skupaj, tam dobe v delavnici glasovnice. Prinese jih tja uradnik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. — Socialni demokratje bodo poskušali ob tej priliki uplivati na delavstvo, da bi takoj oddali nazaj kuverto in glasovnico. Nobeden naj tega ne stori, da se izognemo sleparijam.

Drugi dobe glasovnice pri poslovalnicah Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, če nimajo do tega urada čez 5 kilometrov. Naj torej vsi naši volivci v teh krajih gotovo gredo po kuverte in glasovnice. Pazijo naj, da dobe vse pravilno. Kdor gre po glasovnico, se mora izkazati, kdo je. Naj vzame seboj poselsko ali delavsko knjižico, domovinski list ali kaj podobnega.

Tisti volivci, kiso več kot 5 km oddaljeni od poslovalnice Okrožnega urada, bodo dobili glasovnico po pošti na naslov podjetja ali naslov delodajalca, pri katerem so v službi.

Vse naše somišljenike opozarjamo, naj poučujejo ljudi, da pridejo do glasovnic.

Kako se glasuje?

Vsakdo mora dejati v kuverto dve stvari: glasovnico in beli listek. Na ta beli listek napiše ali natisne, da glasuje za listo krščanskega delavstva. Listek je lahko drugi kakor oni, ki je bil uradno doposlan, vendar mora biti bel, iz mehkega papirja in velikosti kuverte.

Nadaljevanje glej v naslednjem številcu pod črto.

PO SVETU

Diktatura v Italiji. Italijanski parlament je sklenil nov zakon, s katerim prepušča ministrskemu predsedniku neomejeno oblast. Ta bo sedaj določal, kaj se sme v parlamentu razpravljati, brez njegovega pristanka ne sme priti noben predmet na dnevni red. S tem je spravil Mussolini vso oblast v svoje roke.

Odpoved rumunskega prestolonaslednika. Rumunski prestolonaslednik Karl je te dni poslal svojemu očetu-kralju pismo, v katerem mu naznanja, da se odpoveduje prestolu in vsem pravicam, ki jih imajo člani kraljeve rodbine. Kralj je to odpoved vzel na znanje in je proglasil za prestolonaslednika 4 letnega Karlovega sina Mihaela. O vzrokih prestolonaslednikove odpovedi se mnogo piše. Glavni vzroki tega koraka pa so najbrže prestolonaslednikove rodbinske razmere. On se je namreč l. 1918. proti volji rumunskega dvora poročil s hčerko nekega majorja po imenu Zizi. To so prestolonasledniku dvorni krogi silno zamerili in so mu grozili, da ga bodo odstranili z dvora. Prestolonaslednik pa ni čakal, ampak se je s svojo ženo sam umažnil. Kmalu pa so oba zopet privedli nazaj v Romunijo in so jih kaznovali z zaporcem ter mlademu paru prepredili vsako srečanje. Pritiskali so na prestolonaslednika, naj se loči od svoje žene. Končno so ga res k temu pregovorili in l. 1920. se je prestolonaslednik zopet oženil in sicer z grško princezino, s katero je imel sina Mihaela. Vendar svoje prve žene ni mogel pozabiti. Kmalu se ji je zopet približal in sedaj živi z njo v Italiji, odkoder je pisal očetu prej omenjeno pismo. Pravijo, da se bo s svojo prvo ženo naselil na Švedskem, kjer bo živel kot priprost meščan.

Nova vlada na Bolgarskem. Vlada nasilnega in krvoločnega Cankova je padla. Novo vlado je sestavil Andrija Ljapčev. Nova vlada bo sicer v duhu prejšnje vlade, vendar bo skušala zgraditi most do opozicije.

Mati italijanskega kralja Marjeta je 4. t. m. umrla.

Na oddajni listek, ki se drži od zunaj kuverte, napiše vsakdo svoje ime in priimek. Potem kuverto zalepi in odda našemu zanesljivemu zaupniku. Ta jo potem tako izroči glavnemu uradnemu volivnemu odboru, da je preprečena vsaka zvižaja nasprotnikov. Kdor bi hotel, more zaprto kuverto tudi kar na pošti oddati, da gre na naslov, ki je na kuverti napisan. 2. februarja bi mogel tudi vsakdo sam nesti kuverto odboru, ki bodo pri poslovalnicah Okrožnih uradov sprejemali glasove.

Vsak naš somišljenik naj bo torej v teh dneh agitator za listo krščanskega delavstva. Vsakomur dopovejte, da odda glasovnico samo našim zaupnikom. Pri volitvah v Delavsko zbornico ne smejo zmagati socialni demokratje ali pa delavstvo, ki so ga najeli Žerjavovci.

Domoljubove nagrade:

Da se čimbolj pospeši delo za »Domoljuba«, ki je postal pravi družinski list, in da se po možnosti nagradi trud naših marljivih nabiralcev in nabiralcev širjov cele Slovenije, razpisuje podpisana uprava

LEPE NAGRADE:

1. Prva glavna nagrada je blago (s podlogo vred) za moško ali žensko obleko (kakor kdo izbere) v vrednosti 1200 Din oziroma 1000 Din ter zaboj 20 kg prvovrstnega pralnega mila znamke Gazela.

Glavno nagrado dobi tisti, ki nabere največ novih naročnikov, ki bodo do konca januarja vplačali celoletno naročnino.

Slika tega dobitnika, če jo pošlje, bo objavljena v Domoljubovih podobah.

2. Štiri nagrade: vsaka obstoji v blagu (s podlogo vred) za moško ali žensko obleko v vrednosti 1200 Din oziroma 1000 Din.

Te nagrade prejmo tisti, ki bodo nabrali za prvo nagrajenim največje število novih naročnikov, ki bodo do konca januarja vplačali celoletno naročnino.

Slika najvišjega dobitnika iz te skupine, če jo pošlje, bo objavljena v Domoljubovih podobah.

3. Osemnajst nagrad v blagu za moško ali žensko obleko in sicer za 4 moške in 14 ženskih oblek. Vrednost moškega blaga je 630 Din, ženskega 450 do 600 Din.

Te nagrade se oddajo tistim, ki bodo izžrebani. Pravico do žrebanja v tej skupini imajo vsi nabiralci oziroma nabiralke, ki pridobijo Domoljuba vsaj 10 novih celoletnih ali 20 polletnih novih naročnikov, ki bodo do 31. januarja poslali naročnino.

Pravice do žrebanja pa nimajo dobitniki nagrad omenjenih pod št. 1 in 2.

4. Petdeset nagrad po 20 kg prvovrstnega pralnega Gazela-mila v lesenih zabojih. Tudi za te nagrade se bo žrebalo. Pravico do žrebanja ima vsak nabiralec oziroma nabiralke, ki je nabral vsaj 5 novih celoletnih ali vsaj 10 polletnih novih naročnikov, ki bodo poslali naročnino do 31. januarja. Istotako imajo pravico do žrebanja v tej skupini vsi oni nabiralci in nabiralke (oziroma poverjeniki), ki kot skupni naročniki do konca januarja 1926 naroče in plačajo celoletno naročnino za najmanj 50 naročnikov. Pravice žrebanja pa nimajo v tej skupini tisti, ki so dobili nagrade omenjene pod številkami 1—3.

Vsem tistim, ki bodo dobili pravico do žrebanja, se bodo poslali listki z določeno številko, s katero se izkažejo, če bo njihova številka izžrebana. Listki brez upravniške stampiljke niso veljavni.

5. Daljše nagrade, od katerih vsaka obstoji v knjigi oziroma v knjigah do zneska 50 Din, bo dobil vsak, ki je imel pravico do žrebanja, pa ni nič zadel. Knjige sme vsakdo poljubno izbrati iz že objavljenega seznama.

Važna pripomba. Razpis povdarja nove naročnike. Kdo so to: novi naročniki? Nov naročnik nikakor ni tisti, ki bi v družini, kjer imajo Domoljuba, prepisal naročnino od očeta na mater ali sina in podobno.

Nov naročnik je torej le ona družina, ona hiša, oni zasebnik ali zasebnica ali ono družvo, kjer doslej še niso imeli naročenega »Domoljuba« oziroma naroče še enega. Le taki naročniki pridejo torej v poštev pri razpisu naših nagrad za nove naročnike.

In končno še nekaj važnega! Vsi tekmovalci, ki izpolnijo zgoraj navedene pogoje, se morajo predvsem izkazati s potrdilom domačega gosp. glavn. poverjenika, da so res nabrali toliko in toliko novih naročnikov; obenem pa morajo tudi dokazati s poštnim potrdilom, da so res plačali v zasnemku navedeno naročnino. Vsa taka potrdila jim bo vrnila podpisana uprava obenem z žrebalnim listkom.

Vsi zadevni dopisi se morajo odposlati najkasneje do 31. januarja 1926 naravnost na upravo »Domoljuba« v Ljubljani. Na zunanjem zavitku naj se poleg naslova zapiše še: Tekma za nagrado.

V prijetnem pričakovanju, da Vas bodo te lepe nagrade še bolj vnele za vsestransko delo v korist razširjenju našega »Domoljuba« med našim ljudstvom, Vas prisrčno pozdravlja

Uprava »Domoljuba«.

NOVIČAR

d »Domoljubove« nagrade. Vse »Domoljubove« naročnike ponovno opozarjamo na lepe nagrade, ki si jih z lahkoto pridobijo. Poglej si jih na 3. strani današnje številke!

d Ogromen primanjkljaj. Okrožni urad za zavarovanje delavcev in poslov, ki šteje sedaj 74.609 zavarovancev, je izdal računski zaključek za prvih devet mesecev l. 1925. Končnega primanjkljaja izkazuje malo manj kot dva milijona dinarjev ali osem milijonov kron. Vsi izdatki znašajo 25 milijonov in pol dinarjev, dohodki pa 23 milijonov in pol. Obojenj je bilo javljenih 22.563 — to se pravi: približno vsak tretji zavarovanec je zbolel. Okrožni urad pravi, da je med temi veliko takih, ki so se samo delali bolne ali ki so bolezen zavlačevali. Zato tako velik primanjkljaj. Pravi, da je usoda zavarovalnega urada v rokah zdravnikov, od katerih vestnosti je odvisno, kdo je v resnici bolan, kdo pa se samo takega dela in tako uradu povzroča izgubo.

d Novi cestni red, ki velja od novega leta dalje, bo naredil na naših cestah precej zmede in nezgod. Ne samo ljudje, tudi konji so navajeni izogibati se na levo — sedaj pa velja na desno. Če bi se vozniki stalno ravnali po pravilu, da se mora vedno voziti po desni strani in da na sredo sploh ne smeš, bi bilo to dobro, toda koliko cest pa imamo, da je mogoče stalno ob strani voziti? Avtomobil pa po svojem strokovnem predpisu v gotovih slučajih (pri ovinkih na levo) celo mora voziti vedno notranjo stran ovinka. In baš ovinki so nevarni. Komu naj šofer sedaj ustreže, svojim strokovnim predpisom ali policijskim? — Leva stran je ostala sedaj samo še za prehitvanje. Pri nezgodi bo seveda kriv tisti, ki ni na pravi strani vožnje, ne gospod minister, ki je izdal to neumno novotarijo.

d Odlikovanje. Oče našega planinstva, preč. g. Jakob Aljaž, župnik v Dovjem, je bil odlikovan z redom Sv. Save III. razreda. Iskreno čestitamo!

d Za okrožnega zdravnika v Planini pri Sevnici je imenovan dr. Anton Levec.

d Veliki zvon je počil na svetli večer v Radovljici. Stari zvonovi niso bili tako krhki.

d Kako Bled samega sebe ubija. Samostojnezi so sijajni gospodarji, to so že marsikje pokazali. Najboljše pa so brezdvomno na Bledu. Za razne škarpe in ceste — kar ni lepote Bleda čisto nič dvignilo, temveč še prav znatno znižalo, so najeli posojilo 800.000 Din. Rekli so, da bo ta denar dala igralnica, ko jo dobijo. Igralnica pa ni bilo. In tako je obviselo teh 800.000 Din na blejskih plečeh. Kako si pomagati? Najprej so samostojnezi tolažili godrnjave s tem, da bo župan Kenda vse sam plačal, če ne bo igralnice. No pa g. Kenda ni baš tega mnenja, tudi menda pri najboljši volji ne more biti. Zato so rekli: naj plača tujec. In so zvišali zdraviliško in godbeno takso tako, da bo morala pet-

članska rodbina, ki bi se hotela oddahnuti na Bledu, plačati samo občini skoro 10.000 kron. To tudi za tujce niso mačkine solze ter si bodo oddihla rajši poiskali drugod. Bled na bo imel visoke takse in — prazne vile. Ni čuda, da se je ves Bled temu unrl in sta zdaj samo še dva gospoda za to, g. župan in g. Iv. Pretnar. Svoj čas je gospodaril na Bledu g. Fr. Rus in sicer res dobro — toda klerikalac je. Je pa mnogo boljše, če samostojneži Bled na kant spravijo, kot da bi klerikalci kaj prihranili v občinski kasi.

d Pometa. V današnjih »Domoljubovih« slikah je v besedilu pri slikah ženska armada pometa. Ta ženska armada ni na Švedskem, temveč v finski državi.

d Trebentice. Človek ne bi mislil, da bodo po velikem snegu in strašnem mrazu v začetku decembra prišli tako topli dnevi, da so priklicali trebentice iz tal. In vendar. Danes nam je ljubezniva bralka »Domoljuba« na Jesenicah poslala trebentice s svojega vrta. Prav toplo se ji zahvaljujemo za te zgodnje, bojimo se, da prezgodnje pomladanske pozdrave. Obeta nam poslati v kratkem celo cvetoča jabolko večico, kar pa bo prav gotovo prezgodaj. Iz januarskega cvetja ne bo sadu.

d Nov dnevnik. Znani milijonar bivši socialistični voditelj Anton Kristan je začel izdajati nov delavski tednik »Delavska politika«. Namen mu je delavstvo pomagati prepeljati v kapitalistični tabor ter delavce napolniti s sovraštvom do vere in Cerkev. Znano je, da je Kristan svoj čas izstopil iz katoliške vere.

d Obrekovalci. Liberalni listi so radi obrekovanj in surovosti neprestano pred sodiščem. Komaj je bil glavni urednik »Jutra« v eni zadevi obsojen na 500 Din globe, že mora prinesiti »Jutra« preklic, ker je obrekovalo polzelske Orle. Kako morejo krščanski ljudje še trpeti tako kugo, kot sta »Jutra« in »Domovina«, v svoji hiši, nam je nerazumljivo.

d Po toči poškodovani v občini Špitalič so došli po prizadevanju ondotnega župana 2480 Din državne podpore.

d Želja in voščilo. Kdor hoče denar na obresti naložiti, naj si naroči knjižico: »Nova vera in Fantič gor vstan'! — in pa »Domoljubac vsaj za dobo, da se čas bolje izkoristi. Vsem naročnikom »Domoljubac« v vsem dobrem blagoslovljeno novo leto želi Gorjanski fant.

d Prihljubljeni Radić. V noči od 26. do 27. t. m. so neznani storilci vrgli skozi okno v stanovanje prosvetnega ministra Stjepana Radića v Zagrebu več kamnov ter povzročili na oknih in pohištvu nekaj škode. Izmed Radićeve družine ni bil nihče zadet.

d Močan potres je povzročil precej strahu po celi Sloveniji na novega leta dan zvečer nekaj minut po 7. Bila sta dva glavna sunka z vodoravno smerjo in veliko stranskih. Sploh se je zemlja celo noč nalahno

stresala. Najhujše je bilo po Notranjskem. V vasi Jezero pri Cerknici so vse hiše večinoma poškodovane, zlasti cerkev je občutno prizadeta. Drugod je padala opeka s streh, odpadal je omet, ure so se ustavljale, pri elektriki so nastopili kratki stiki, zvonovi so nalahno udarjali. V Ljubljani so ljudje hiteli na prosto, kino je bil takoj napolnjen. V deželni bolnici je neki že okrevajoči bolnik vsled strahu umrl zadet od srčne kapi. Zlasti močan je bil potres v Primorju. Na Reki se je porušil tovarniški dimnik. V ljubljanski potresni opazovalnici se je en aparat vsled močnega sunka zlomil.

d Udomačeno srnico so imeli v podrin-skem gradu pri Mošnjah. Dne 20. decembra so jo psi raztrgali. To je za »Slovenec« prinesel tudi »Domoljub«. Oba li ta sta omenjala, kar se je v Mošnjah govorilo, da je mlajši oskrbnik sin naščuval pse nanjo. Ta pa to odločno zanika. Mi mu verjamemo, ker vemo, da lovski pes tudi brez ščuvanja divjačino napade.

d Umrl je v Celovcu č. g. prošt Valentin Limpel. Bil je pravi mučenik nemške zagrizenosti. Kot debrega Slovenca so ga Nemci sovražili in dejansko napadali. Ponoči so ga zvečili iz župnišča na previdevanja, na potu je neki Nemec, ki ga je oblast noče prijeti in kaznovati, nanj streljal in ga težko ranil. Gospod je sicer ozdravil, toda popolnoma zdrav ni bil več. Pozneje so mu vzeli plačo in je živel nekaj časa v pomanjkanju. Sedaj je trpljenju podlegel v 56. letu svoje starosti. Naj najde pri Bogu mir, ki ga mu na zemlji niso privoščili.

d Umrl je na Dunaju vsled posledice operacije znani ljubljanski trgovec in tovarnar Ivan Knez v 73. letu starosti. N. v m. p.

d Umrla je 31. decembra v Klečah pri Ježici Marijana Zresetnik v starosti 70 let. Po svojem vernem, dobrem srcu je bila povsod priljubljena.

d Nesreča. V jeseniški tovarni je na sv. Štefana večer z železom naložen voziček pritisnil predelavca Blaža Kranjca, očeta številne družine, tako močno ob steno, da je padel v nezavest in so ga peljali v bolnico.

d Utopljenca je izplavila Sava v Kresnicah. Ležal je v vodi že dolgo.

d Najdeno truplo. Pred par dnevi so našli pri Grosupljem ob poti skozi »pasjo dolino« v vas Doli že vse razjedeno človeško okostje pokrito z vejami. Večina kosti so bile raznesle že razne živali. Na malem ostanku obleke so dognali, da je nesrečnik Trček Anton, doma iz Dobrunjske občine, ki je prodajal razne drobnarije. Pogrešajo ga že celo leto. Sumljivega mladeša človeka, ki ga sumijo zločina, je orožništvo prijelo.

d Deset dinarjev je majhen znesek, vendar dobiš lahko zanj veliko vrednost, če kupiš srečko Dijaškega podpornega dru-

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža — Po trikratnem pranju postane snežno bela V zalogi pri A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10.

štva. Od tega boš imel dvojno korist: 1. dne 15. januarja t. l. bogat dobiček, 2. prijetno zavest, da si pomagal našim revnim dijakom. Zato hiti po srečko dijaške loterije k domačemu razprodajalcu, ali pa piši ponjo v Ljubljano, Miklošičeva cesta 5.

d Nesreča na brodu čez Savo. Na novega leta dan se je pripetila pri prevozu čez Savo iz vasi Ribče na Kresniško stran nesreča, katere bi skoraj usodno končala. Prevoz oskrbuje Marija Smrekar, katere je ta dan pustila v čoln okoli 40 oseb, med tem ko bi smelo notri kvečjemu le 16 oseb. Tako prenapolnjen čoln se je na sredi Savo potopil, ker je bila teža za spodnje deske (tla v čolnu) prevelika, ter je tako teža čolnu izbila tla. Sreči je pripisati, da je Sava na mestu nesreče bolj plitva, tako, da so se ponesrečenci lahko držali za roke in pa čolna, dokler niso prišli sosede ljudi reševati z vrvmi ter drogovi. Premočne ponesrečence je potem brod na Verneku prepeljal nazaj čez Savo, tako da se je ta nesreča končala samo s strahom in prehladom.

d Železniška nesreča na Dolenjskem. Zadnje čase so tudi v Sloveniji železniške nesreče bolj pogoste. Iz Uršnih sel javljajo, da je trčil v nedeljo 27. dec. popoldne ob pol petih osebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane proti Karlovcu v toverni vlak, ki so ga premikali na kolodvoru Uršna sela—Toplice. Strah med potniki je bil velik. Poškodovana je lokomotiva in več voz je razbitih. Človeških žrtv ni. Da je mogel osebni vlak Ljubljana—Karlovce nadaljevati vožnjo, so odposlali iz Novega mesta rezervno lokomotivo.

d Velik vihar. Poroča se nam: Velika nevihta je divjala v sredo pred Božičem v Trebnjem na Dolenjskem. Burja je pihala tako, da je hotela vse strehe raztrgati. Opeko je metalo s streh. Po gozdu je smreke podiralo.

d V pijanosti zmrznil. V Celju se je berač Kolar napil žganja, šel v barako, kjer je prebival, spat, se slekel, vsled pijanosti pa ni prišel do ležišča in je zmrznil.

d Obлека se ji je vnela. Krave je pasla pri vasi Pikovce v bližini Koprivnice, zeblo jo je, pa si je zakurila ogenj. Kar naenkrat je potegnil veter, in plamen je bušknil naravnost v obraz mladi pastirici Milki Kovaček. Naenkrat je bila vsa v plemenu, hudo se je opekla in sedaj leži v bolnici v Koprivnici.

Dva vola ukradena. Posestniku Valentinu Turnšku v Šmartnem pri Celju je bil ukraden na Silvestrov večer iz hleva vol, vreden 3750 Din. Tat je odpeljal vola proti deželni meji in je pobegnil bržkone na Hrvaško. Tatu so že na sledu, vendar ga pa do sedaj še niso prijeli. Ravnotaisti je tudi na sumu, da je ukradel pred kratkim vola pri posestniku Srebočanu v Grobelniku in pa Jožefu Bikošku v Škofji vasi več obleke in perila.

d Tatovi tudi davkarjari ne prizanašajo. Neznani svedrovcji so vlomili v davčni urad v Novem mestu. V uradu so štiri blagajne. Navrtali pa so samo eno in še pri tej so imeli smolo, da je bila prazna. Bili so bržkone prepodeni, ker so pustili druge blagajne pri miru, ali pa so se že preveč zakasneli s prvo. Sledovi kažejo, da je bilo več vlomilcev, ki so po neuspelem vladu bržkone pobegnili preko Gorjancev.

Ogenj je pri Mokronogu uničil 31. dec. cembra 1925 okoli osmih zvečer opekarno nasproti Gregoričku. Peč je bila polna slannatih streh, s katerimi so pokrivali izdelano opeko. Gotovo je zažgala hudobna roka, saj je stala peč že več mesecev nerabljen. Gospodar je res revež! Voda mu je odnesla drva, poškodovala opeko, zlobna roka je razstrelila apnenico, sedaj pa še ogenj!

d Krvavi Stefanov dan. Poroča se nam: V Kručevi gostilni v Hinjah (Hrib) se je na Stefanov dan plesalo. Popoldne se je že čul »auf biks«. Pogrešati seveda ni bilo znane-ga Šajbarjevega Vereta. V večernih urah so se v spremstvu kletvin začeli bliskati noži. Uspeh je bil ta-le: Šajbarjev Vere 8 »štihove«, tako da so ga drugi dan peljali v kandijsko bolnico, Pirčev in Andrejev iz Visejca pa prav poštene procenite po glavi in životu. Ker se ob žegnanjih in enakih prilikah gode navadno poboji in pretepi, odločno zahtevamo, da orožniki na Dvoru takim dnevom tudi v Hinjah posvete nekoliko pozornosti. To tudi spada v njihov delokrog, ne samo to, kdo prodaja pravilno težo kruha in če so ceniki jedil, ki jih gostilničar ne prodaja, nabiti v gostilniških prostorih. (Op. uredništva: Po našem mnenju pa žandarji ne bodo odpravili surovosti in nožev, ampak samo vztrajno, požrtvovalno in ljubezni polno delo v mladinskih organizacijah. Kje jih imate?)

d Hud šofer. V neki beografski beznici sta sedela vsak pri svoji mizi šoferja, ki sta se smrtno sovražila. Milivoje pa se je hotel pobotati ter ponudil Čedomirju spravo. Ta pa je odklonil. To je Milivoja tako zjezilo,

da je Čedomirja na mestu z revolverjem ustrelil. Divjak bo v glavnjači hladil svojo jezo in delal pokoro.

d Umorjen poštar. V noči od 23. na 24. decembra so našli poštarja v Bogatiču v Srbiji Vladimirja Nikolića ubitega v njegovem stanovanju. Svojo službo je nastopil šele tri dni pred umorom. Iz blagajne je bilo ukradenih 70.000 dinarjev. Poštarja je umoril in blagajno oropal njegov prednik v službi, neki Nedić.

d Potni listi med Švico, Avstrijo, Italijo in Nemčijo se bodo v kratkem popolnoma odpravili. Kje smo še pri nas v tem oziru!

d Velikanske povodnji so zalile na Belgijskem in Nizozemskem mnogo vasi in mest. Vsled trajnega deževja so skoro vse reke prestopile svoje bregove, prodrle nasipe in zalile širne ravnine. Nekatere vasi in mesta so popolnoma odtrgana od ostalih krajev.

d Umazano sredstvo. Mažari niso bili nikdar izbircni v svojih sredstvih, kadar so hoteli bližnjemu škodovati. Sedaj se je doglalo, da vzdržujejo veliko delavnico za ponarejanje tujih bankovcev. Imajo namen tako oslabiti gospodarstvo v sosednjih državah ter jim na ta način povzročati velike težave v mednarodnem položaju. Tako ponarejajo francoske bankovce, zlasti pa češke in jugoslovanske. Toda pri nas jih kmalu zaletijo. Tako so v Novi Gradiški zopet prijeli dva mlada človeka, ki sta imela v kovčegu ponarejene tisočdinarske bankovce v vrednosti 760 milijonov dinarjev.

Ponosna sem

na svoje belo perilo.

Kdor hoče imeti enako snežno-belo perilo, mora uporabljati samo najboljša pralna sredstva. Take sredstvo pa je samo „Gazela“-milo.

GAZELA MILO

PO DOMOVINI

SV. PRIMOŽ NA POHORJU.

(Razno.)

Letošnja letina je bila bolj srednja, razen krompirja boljše kot lani. Sadja ni bilo nič. — Bredick udarec je zadela ne samo dobre Ladinikove hiše, ampak celo župnijo in občino, ker nam je smrt utrgala iz naše srede dobrega krščanskega moža g. Antona Ladinika v starosti 35 let. — Novi občinski odbor se je pridno oprijel dela, posebno pozornost je obrnil na zanemarjene občinske ceste, katere so se že letos precej popravile nekaj s tlako, sicer pa s najetimi delavci. — Vredno je omeniti, da imamo še dve leci krasno ubrane bronaste svenore, kateri se priča, da se šupljani, čeravno malenkostni po številu, niso ustrašili truda in stroškov, ki niso bili majhni. — To leto smo imeli precej porok, a cvet vseh je bila zlata poroka Mihaela in Marije Črešnik. G. župnik je v lepem govoru označil pomen cele slovesnosti. — Dvaletni vijak nas tragično avija in če bo šlo nekaj časa tako naprej, nas bo pognal z naše borne in z znojem eskropljene grude.

SELA PRI KAMNIKU.

(Društveno življenje in drugo.)

Na zadnjem običnem zboru našega društva se je pokazala jasna slika našega delovanja ter zanimanja članov in drugih faranov za napredek v umski in srčni izobrazbi. Nekaj vsejanega je že zraslo. Društvo ima v upravi farno knjižnico s tristo vezanimi knjigami. Pod galerijo se je v dvorani zagradil lep prostor za čitalnico in knjižnico. Na razpolago je tudi 15 čisto pisov. Le pridnih in rednih bralcev ni dosti. Upati pa je, da kmalu pridejo. Da ni premrzlo, se je vseda v čitalnici kot mala železna pečka, ki hitro in gorko zadira, če le kdo kaj vanjo kapiša. Ode rej dobil še nove spremembe, take da je zdaj za naše razmere dosti opremljen. V dvorani čaka tudi velika in močna bradlja, da bi mladi fantje poskusili na njej svoje moč in gibčnost. A reči moram, da ji je dolgčas. Do te bradlje smo prišli na prav poseben način. Pri nas nimamo denarja v kasi, imamo pa gospoda, ki imajo skoptikon in radi pokanje ter poševujejo kake lepe slike. Na Brdo so imeli dve bradlji, radi bi pa videli večkrat skoptične slike. Pogodba je bila hitro naročena. Gospod naj pridejo s svojim skoptikonom dvakrat doli predavati na svoje stroške in s tem bodo zaslužili bradljo, ker vstopnina bo služila kot plačilo. In tako se je tudi zgodilo. Tekom leta je bilo deset predavanj, od teh štiri s skoptičnimi slikami, iger in prizorov 14, malih tečajev troje, pevskih nastopov 9. Le blagajna je velika reva. Mera — velik dolg je dala. Dobro pa je, da je upnik šru pod vrstom. Zato ne bodo obresti provelike. Mogoče se bo dalo še kaj zbrisati... Izvoljen je bil stari odbor, da se še bolj izuri v svojem delu. — Konec septembra se je naša enarazrednica razširila v dvorazrednico. Tudi se vrše priprave za nove šole ali bolje za šola, ker stare nimamo in se zdaj pončuje v mežariji v tako zvani spravevanjski sobi. Potreba je velika. Obetajo izdatno državno podporo. Ne, pomagali bi bomo če bo tiši, ki gospodari z našim denarjem, tudi vse stroške plačal. — Organizacij imamo za nekatere ljudi veliko preveč. Radoveden sem, če imajo ti za vaa živa bitja pri hiši en sam lonec ali skledo in en sam prostor za vse. — V župniji je 114 hišnih števil. Domoljubov pa prihaja 62, torej dobro polovico. Zavedne hiše ga imajo vse. Nekaj jih pa še živi v srednjem veku. Zato jim ni zameriti, če ga še nimajo naročeno.

LOM.

(Brezalkoholni mošt, nova šola.)

Priznanik sv. Stefana je bil za nas Lomljane zgodovinski dan. Precej po društveni predstavi »Pogodba« se je vršilo v društvenem domu predavanje o brezalkoholnem priravljanju sadnega mošta. Prišel je iz Ljubljane g. urednik »Mladega junaka«, »Preradac in »Naše bodočnosti« ter nam razložil, kako se dela brezalkoholni mošt iz sadja in kako se na koristnejšo uporabi sadje. Njegovim navdušenim besedam smo sledili z velikim zanimanjem. Prav nič ne dvomimo, da se bodo prihodnje jesen, ako Bog da dobro sadno letino, polnili sadi s to koristno brezalkoholno, zdravo in redilno

pijačo. Začetek je bil storjen; tukajšnji posestnik Fr. Meglič je namreč preteklo jesen že napravil sadjevec na brezalkoholni način, in se mu je izvrstno posretilo. Mošt je izredno dober, sladak in okusen. Fr. Meglič je prinesel pokušnjo v društveni dom in ga je vsak od navzočih dobil malo merico. Kdor bi iz bližnje okolice Tržiča želel na brezalkoholni način delati mošt, se lahko obrne na omenjenega posestnika Fr. Megliča v Lomu, h. št. 7; on je pripravljen vsakemu prirediti na pomoč. Naj bi povsod odaleč delali brezalkoholni mošt, da se ne be sadje pretvarjalo v strupeni alkohol! — V Lomu dobimo novo šolo. Ker bo šola za cele občine sv. Katarina, zato bo dvorazredna. Z delom se bo pričelo spomladi.

RADOVLJICA.

(Obrtni tečaj.)

Obrtna zveza v Radovljici priredi v nedeljo 10. t. m. celodnevni obrtni tečaj v prostorih Kmetijske zadruge v Radovljici.

Na programu so sledeča predavanja: 1. obrtno-pravno vprašanje; 2. davčno vprašanje (napoved dohodnine, pridobnine, davka na poslovni promet in davke na ročno delo); 3. obrtna organizacija; 4. občni zbor O. Z. za radovljiški okraj. — Predavanja se vrše jutraj od 9 do 12 in popoldne od 1 naprej. Ker so ta predavanja za vsakega obrtnika zelo važna, zato opozarjamo naše obrtnike, da se tečaja radeleže. Pričlas za skupno kosilo prijavijo lahko vsak ob prihodu v zadrugo. — Obrtna zveza.

SELCA.

(Krekova proslava.)

Prav na Krekov god 27. decembra je naše izobraževalno društvo proslavilo Krekovo šentšedstevnico. Njegovemu spominu je povelji zbor zapel tri dneva primerne skladbe. Nuto je tukajšnji rojak dr. Jaki. Mohorič postavil pred oči naših polni dvorani velikega Kreka tako živo, da smo ga imeli ves čas takorekoč med sabo, kakor nekdanj, ko je še hodil po Privoju in drugih selških hribih. Posebej je še pokazal govornik, kaj je bil on naši selški dolini. Prav bo, da bi naše društvo — nekdanji Krekov dom Stok — vsako leto na podoban način proslavilo Kreka. — Nuto se igrala s fineso ljudi Turški križ, ki je tudi toplot pokazal, kako zna Krek unenati črna za vse dobro. Monže bodi omenjena, da je zdaj prvič prišel novi oder do veljave s svojimi krasnimi scenariji. Naj živi dr. Krek in njegove dele od rodu do rodu!

SV. OZBALT OB DRAVI.

(Razno.)

Tudi mi se moramo enkrat ogledati iz naše zapuščenosti fare. Letos smo dobili nove zvonove, ki prav lepo pečejo in valjajo verske v cerkev. Najmanjšega so kupili solvarji in je tudi blagoslovljen na čast sv. Miklavja, varuha spavarjev. Blagoslovljeni so bili prav veličastno dne 12. julija. — Čim bi imelo biti zdaj bolj veselo, je pa žalostno za farane, ker nimamo dušnega pastirja. Hedijo namreč samo ob gotovih dach iz sosedne fare; pa imajo tudi težavno dnevno pot, posebno sedaj pozimi. Žalostno je, ako kde naglo zbolijo in celo umrje, kar se je že tudi zgodilo. Pa tudi šolska mladina bo zmožala na verouku. Žalosten smo imeli Božič, ker ni bilo polnasence. Srčno si želimo, da bi spet dobili svojega pastirja, da bi nam oznanjal vedno božji nauk. — Zadnji mrz je napravil tudi tukaj precej škodo, ker je Drava zamrznila tako močno, da je ponekod stopila en meter visoko na glavno cesto in je bil ves promet ustavljen. Ko pa je prišel jug, je naglo odnesel led. Pa tudi precej lesa je odneslo, kar je bilo blizu vode naloženega in ga niso ob pravem času odpravili. Zdal je spet dobro, dokler ne pritane spet mrz. — Ponesrečil se je v gozdu dne 23. dec. fant Karol Pašnič. Pri sekanju mu je padlo drevo tako nesrečno na nogo, da so ga morali takoj odpeljati v maribersko bolnico. Upati je, da kmalu okreva. — Želimo vsem čitateljem Domoljuba srečno in veselo novo leto in da bi ostali svesti čitatelji in uredniki Domoljubov.

POLITIČNI ZAPISKI

p Politika v Belgradu. Belgrad je velik političen lonec, v katerem neprestano vre in črez uhaja. Zadnji čas je vretje vedno hujše. Pašić bi rad Radiča izrinil iz vlade in nato razpisal volitve. Radić se pa na vse kriplice drži ministrskega stolca, ker bi volitve brez njega pomenile njegov polom. Pašić ima obljubljeno, da dobi volilni mandat samo, če bo Radić zopet kakšno zinił proti državi, Radić pa to dobro ve in se skuša hrabro držati. Vedno bolj pa sili v ospredje zunanji minister Ninčić, ki je dvorni ljubljeneec. Njegova namera pa je Pašića in Radiča, katerih obeh na dvoru ne vidijo radi, potisniti ob steno ter sestaviti novo vlado iz nezadovoljnih radikalov in opozicije. Pašić pa dobro ve, zato pa intrigira na vse strani, da bi se obdržal. — Da je pri takem stanju v vladi vsako uspešno gospodarsko delo v korist ljudstva čisto nemogoče, je jasno. Zato ni čuda, da sedanja vlada ni niti za las zboljšala gospodarskega stanja v državi, pač pa se je to strahovito poslabšalo. Davki so neznosni, po novem predloženem proračunu bodo še večji, kmetičko gospodarstvo propada kar vidno, brezposelnost raste, tovarne omejujejo svoje obrate, izvoz v inozemstvo zastaja, skratka: voz drči z največjo brzino v propad. Radić in Pašić se pretepata, tepeno pa je ljudstvo. Prokletstvo centralizma, za katerega sta glasovala Žerjav in Pucelj, je vsak dan groznejše. Kako moreta Pucelj in bivši avtonomist Prepeluh še hvaliti in delati za tako vlado, presega pamet vsakega treznomislega Slovenca, ki zna tudi preko vladnega korita pogledati.

p Kako Puceljeva vlada štedi. Vlada je zopet rekla besedo: štediti je treba. Preveč uradništva, ki veliko stane. Zato proč z njimi! A kako hočejo to izvesti? Poslušajte! V finančnem odboru, ki popravlja proračun, je prišlo na vrsto ministrstvo za socialno politiko, ki je radi velike bede v današnjem času eno najpotrebnejših ministrstev. Minister Simonović je najprvo izjavil, da je zato, da se to ministrstvo sploh odpravi. Seveda, saj revež še vedno lahko umre, če se mu preslabo godi, siromašna deca pa naj krade, če ni nikogar, da bi poskrbel zanjo. Po tej izjavi so začeli štediti. Naš poslanci so predlagali, naj se odpravita dva izseljeniška komisarja v Ameriki, o katerih nihče ne ve, kaj delata in ki staneja en milijon dinarjev. Njuno delo naj prevzamejo naši konzuli. Dalje so predlagali, naj iz ministrstva socialne politike odpravijo nekaj visokih mest, katere so samo korita za zveste strankarje, pa brez pravega dela. Nadalje naj se odpusti 200 Rusinj, ki hodijo v ministrstvo samo po plače, pa nič ne delajo. Radikali in radičevci pa o tej prepotrebni štednji niso hoteli čisto nič slišati. Pač pa so črtali iz proračuna celo vrsto nižjih uradnikov in slug zlasti v Sloveniji, dalje vse stroške za pometanje, čiščenje dimnikov itd. Šparajo pri krajcarčkih, razmetavajo pri goldinarjih.

Za Slovenijo so črtali: Kredite za socialno propagando, za posredovalnice dela

v Mariboru, Murski Soboti, Celju in drugod, ostanejo le v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu. Kredite za 3 inspekcije in 4 uradnike pri oblastnih inspekcijah dela, za 4 nadzornike pri nadzorstvu parnih kotlov in 2 pri oddelku za zavarovanje delavcev, 4 tajnike in nižje uradnike pri mestnih zaščitah dece in mladine, 7 uradnikov pri borzah dela, 7 pri inspekcijah dela, 4 slug pri mestnih zaščitah dece in mladine, 6 slug pri borzih dela.

Kredite za podporo brezposelnim je zmanjšala od 300.000 na 150.000 Din, kredite za humanitarna društva od 205.000 Din na 100.000 Din, krediti za zaščito dece se zmanjšajo.

Pri 2. oddelku za Slovenijo se odpravi: 1 referent, 1 tajnik, 2 pisarja, 1 arhivski uradnik, 2 poduradnika. Krediti za potnine in selitve se za Slovenijo zmanjšajo od 80.000 Din na 15.000 Din. Za pisarniško potrebščino od 20.000 na 10.000. Zredite za nabavo knjig so črtali, za nabavo časopisja zmanjšali od 12.000 na 1000 Din. Krediti za vodo, čiščenje dimnikov in stranišče, odvažanje smeti, za popravilo streh, za popravila v poslopju, za zavarovanje proti požaru, se črtajo! (Menda bodo ministri sami strehe popravljali.) Krediti za kurjavo se znižajo od 20.000 na 8000 Din, za razsvetljavo na 2000 Din. Številne redukcije so se izvršile pri invalidskih zavodih. V Sloveniji so črtani 4 poduradniška mesta. Pri ustanovah za deco so črtani mnogi krediti. V Sloveniji so črtani 4 mesta za slugo.

zakaj je bil železniški minister Radojević odslovljen? Zato, ker je hotel napraviti red pri brodarstvem sindikatu. To je družba, ki ima od države v zakupu veliko ladij, pa državi nič ne plača, dasi podjetje sijajno nese. Pri tempaviskih gospodje mastno zaslužijo. Radojević pa jim je rekel: Bratje plačajte. Pa niso plačali, temveč so Radojeviću izpodžagali ministrski stolec. Pašću pa je tudi doprinesel svoj del k njegovemu padcu, ker v politiki ni zvesto držal z njim. E, centralizem je sijajna reč za belgrajske gospode.

p župnika Oblaka govor v Veitli Lokl — tako nam poročajo z Dolenjskega — je pri nas še vedno predmet govorenja. Naše stališče je: Res, da je župnik Oblak govoril splošno, da je vsak lahko v vsaki stranki, če ta varuje osnovna katoliška načela (našel je prosto oznanjenje božje besede, verski pouk v šoli in neločljivost zakona), toda vsakdo je vzel župnikov nastop kot hvalisanje Radičeve stranke. Radić sam pa je rekel, da ni dogmatičen kristjan, on je napadel katoliške škofe, nad vse grdo tudi slovenske duhovnike. In kdaj se je n. pr. samostojna stranka z vso silo zavzela za versko šolo, dasi je bila ista v nevarnosti? Oblakov nastop se je povsod upravičeno smatral kot demonstracija proti SLS, ki je danes edina stranka v Jugoslaviji, ki se odločno bojuje za pravice — katoliške Cerkve, ki jih je našteval g. Oblak. Kdaj je to storila Radičeva stranka?

UČENKO sprejemem v boljšo trgovino, močne in čedne postavbe. Naslov in upravljalni pod: Gorenjsko 75.

KOTEL, nov, firme Alfa, 85 l vsebine, poceni prodam. Franc Bernik, Tehovec 5, p. Medvode

GOSPODAR

Boj za obresti.

Dva tabora.

Zopet se bje boj za obrestno mero. Pri tem boju je ljudstvo razdeljeno v dva tabora. V enem taboru so oni, ki so v srečnem položaju, da so si mogli s pridnim delom in varčevanjem ali pa na kak drug način napraviti nekaj prihrankov. Teh je manj, toda so močnejši in glasnejši. V drugem taboru so oni neštevilni, ki potrebujejo kredit, bodisi da hočejo izboljšati gospodarstvo, bodisi da jih je zadela kak nesreča, bodisi da jih pritiska skrb za številno družino. Ti so številnejši, toda slabjeji in nekako potrti in malodušni molčijo.

Posredniki.

Med tema dvema taboroma varčevalcev in vlagateljev na eni strani ter posojiljemalcev in kredita potrebnih gospodarjev na drugi strani posredujejo denarni zavodi, ki pri prvih zbirajo denar, da ga potem drugim posojajo. Kako visoke obresti bo moral posojiljemalec za posojilo plačati, je odvisno torej od dvojnega: od tega, kako visoke obresti zahteva vlagatelj in od tega, koliko hoče še zraven zaslužiti za svoje posredovanje denarni zavod.

Naše hranilnice in posojilnice.

Pri nas imamo neke vrste denarne zavode, ki so v prvi vrsti ustanovljeni radi tega, da pomagajo potrebnim posrednikom do cenenejšega posojila, ne pa radi posredniškega dobička. To so naše hranilnice in posojilnice, kakor jih imate skoro v vsaki večji fari ali občini. Ker so te hranilnice ustanovljene radi pomoči onim, ki hočejo dobiti za svoje gospodarstvo posojilo po kolikor mogoče nizki obrestni meri, zato morajo te posojilnice danes vršiti ne baš prijetno nalogo, da kolikor mogoče pobijajo previsoko obrestno mero, do katere je privedla konkurenca denarnih zavodov za vloge.

Žal pa je med nami še veliko premalo razumevanja za pravi namen teh hranilnic in posojilnic in je tudi veliko premalo razumevanja za nizko obrestno mero, za katero se baš hranilnice in posojilnice morajo boriti in se tudi borijo.

Vlagatelji — oderuhi.

S strahom se še spominjamo onih časov, ko je po naših vaseh cvetelo oderuštvo, ko so oderuhi stiskali naše ljudstvo in mnogokrat kmeta in vso njegovo družino pognali po svetu. Zahteva visokih obresti, kakor jih danes zahtevajo nekateri vlagatelji od naših posojilnic, je tudi oderuštvo. Toda ti vlagatelji se hočejo lepo skriti za posojilnico in si umiti roke, češ, saj mi ne odiramo, saj mi ne zahtevamo oderuških obresti od posojiljemalcev, zahteva jih le posojilnica. In mislijo si lepo, če bodo kmetije radi previsokih obresti propadle, saj ne bomo gnali na

boben kmetij mi, ampak gnala jih bo posojilnica. Treba jim je povedati na glas brez ozirov, kakor je to povedal pred dvema letoma dr. Korošec: Želja po obogatitvi s pomočjo obresti je oderuška, nekrščanska želja. Ako ti je Bog blagoslovil tvoje gospodarstvo, da imaš odvisen denar, ne odženi tega blagoslova iz tvoje hiše s takim nebratskim ravnanjem. Seveda je prijetno, ako ima tak posestnik 50.000 ali 100.000 dinarjev v posojilnici ali banki in mu to prinese 5000 ali 10.000 dinarjev letnih čistih obresti. Tak mož bi živel lahko za svojo osebo brez dela sarno od obresti kot rentnik, kakor take može imenujejo. Toda kristjani poznamo nauk sv. apostola Pavla: »Kdor ne dela, naj tudi ne je.« Zato ne more krščanska vest prenesti, da bi kdo živel na račun in v škodo drugih z oderuškimi obrestmi svojih prihrankov.

Visoke obresti — znak bolnega gospodarstva.

Kdor količkaj pozna gospodarstvo, ta ve, da so visoke obresti za kredite znamenje bolnega gospodarstva, kakor je visoka vročina pri telesu znamenje in dokaz bolezni. Če se danes vsi pritožujemo nad veliko draginjo, moramo pač vedeti, da je v veliki meri vzrok te dragine visoka obrestna mera. Trгоvec, obrtnik, tovarnar, rokodelc, skoro vsi brez izjeme morajo v svojih podjetjih delati tudi s tujim kapitalom, za katerega morajo plačevati obresti. Te obresti mora nositi njihovo podjetje. Če so torej obresti visoke, morajo na blago in na izdelke pribiti toliko več, da se te obresti pokrijejo. Z visokimi obrestmi si torej v veliki meri sami povzročamo občo današnjo stisko: draginjo.

Teško gre navzdol.

Ko se je vršil boj za vloge in so se banke ter regulativne hranilnice po mestih hotele polastiti kmetskega denarja, tedaj so se v tem boju posluževale vedno le poviševanja obrestne mere za vloge. Čim bolj so zviševale obresti, tem bolj je ljudstvo dvigalo denar v kmetskih posojilnicah in ga nosilo v mesta: v banke in hranilnice.

Hranilnice in posojilnice po kmetih so bile tako prisiljene zviševati obrestno mero, da ne izgubijo vseh svojih vlog. Banke in mestne hranilnice pa so se kmalu občutile z obrestno mero na taki strmini, da se jim je samim začelo v glavi vrteti. Videle so, da morajo za posojila zahtevati 20, 22, 24 in tudi več procentov, ako hočejo s to obrestno mero kriti obresti za vloge, zraven pa svojo največkrat visoko

KUPI in bodeš vsakemu priporočal trdiko

Lenasi & Gerkman Ljubljana

Tu se dobi najboljša suknja, kamgana, ševci za moške in ženske obleke. — Vedno najnovejša rube, šerpe itd. — Solid. poštežba ter nizke cene.

režijo in povrh vsega še nekaj zaslužiti. Zavedale so se pa tudi, da tudi najboljši posojiljemalec, da tudi najboljša podjetje s takim kreditom ne more na trajno delati in da mu mora tako drago posojilo v par letih prinesiti smrt. Zato je od bank samih in od mestnih hranilnic začela izhajati misel, da je treba z obrestno mero navzdol. Vsi pa dobro vemo iz skušnje, da je na strminah težje iti navzdol nego navzgor. In to posebno neprijetno izkušajo danes naše kmetijske hranilnice in posojilnice, ko so prisiljene zniževati obrestno mero na 4 ali 4½%, vlagatelji pa takega zniževanja obrestne mere nočejo razumeti in samo iščejo, kje bi dobili višje obresti.

Naprej bomo govorili prihodnjice.

Električna centrala Zagradec na Dolenjskem.

Pred par leti je neka tukajšnja družba (12 mož) napravila ob reki Krka v Zagradcu precej veliko električno centralo. Namen te družbe je bil, da preskrbi precejšen del Dolenjske z električnim tokom bodisi za razsvetljavo ali gonilno silo. Trasiranje električnega daljnovođa se je vršilo vsevprek, velikokrat brez dovoljnega obvestila oz. dovoljenja dotičnega posestnika. Prišlo je do mnogo preprirov in tožb radi motenja posesti. Končno se je vendar speljala glavna električna proga večinoma ob cesti Krka — Muljava — Ivančna gorica do Škofljice.

Da je centrala stala v tisti dobi mnogo denarja, ko je bila draginja na višku, je razumljivo; da pa bi stala pri pametnem gospodarstvu mnogo manj, pa tudi gotovo vemo vsi posestniki, kateri smo sedaj oblagodarjeni s to koristno napravo, ker smo na lastne oči videli, kako se je delalo. Pa to bi nas ne motilo, ako bi ne občutili posledic tudi mi, ki rabimo električni tok te centrale. Saj so v tej družbi sami trgovci bogataši (razen par posestnikov), ki so razpolagali z mnogo denarja. Toda takoj prvo leto je pokazala njihova bilanca, da ima podjetje izgubo kljub temu, da so računali montiranje od posameznih luči veliko več, kot je bilo rečeno, kar je zopet povzročalo nezadovoljstvo med ljudstvom.

Za porabo električnega toka pa so bili nastavili sledeče cene: brez števca, luči v pavšalu okrog 6 Din, kar se je vedno stopnjevalo do danes, ko znaša pavšal skoraj še enkrat toliko. Poraba toka na števca, t. j. od kilovatne ure, se je nastavila na 4 Din in po tej ceni smo plačevali do sedaj. Pred Božičem pa pridejo s povzemanjem za okrog 37%, kar je vzbudilo med odjemalci zopet hudo nejevoljo. Saj je pa tudi razumljivo, zakaj dohodki se se pri kmetu znižali več kot za polovico, svečava se pa kar za 37% podraži. Povemo, da to ne bo šlo. Vkljub temu, da je svečava jako lepa in praktična, bodo ljudje elektriko opustili, ker je predraga, in si nabavili zopet petrolejske svetilke.

Pa še eno! Po nekaterih krajih so skoro vsak teden po en ali dva dni brez luči, ker tok preneha. Kriva je najbrže slaba montaža. Opozarjamo, da naj se vzrok temeljito odstrani, da ne bo treba

neveščim ljudem iskati vzroka ter popravljati in spajati žico in se izpostavljati smrtni nevarnosti.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

Službeni tečaji za januar 1926. Narodna banka je za mesec januar 1926 določila sledeče stanje tečajev ozir. inozem. vrednot: 1 angleški funt 273 Din, 1 dolar 56.25 Din, 1 kanadski dolar 56 Din, 1 zlata marka 13.40 Din, 100 francoskih frankov 210 Din, 100 švicarskih frankov 1088 Din, 100 italijanskih lir 226 Din, 100 romunskih lejev 28 Din, 100 bolgarskih levov 41 Din, 100 češkoslovaških kron 167 Din, 1 milijon madžarskih kron 788 Din, 1 avstrijski šilling 7.93 Din.

Porast dinarja 1924 in 1925. Dinar se je v dveh zadnjih letih znatno dvignil in sicer če primerjamo z dolarjem, ki je danes najbolj stalna valuta, za 55 odstot., torej za nad polovico prejšnje vrednosti. 100 dinarjev je namreč stalo januarja 1924 1.14 dolarja, decembra 1925 pa 1.77 dolarja. V letu 1924. je polagoma rasel od 1.14 do 1.50 dolarja, 1925. l. pa od 1.63 do 1.77 dolarja; avgusta 1925 pa je dosegel že 1.80 dolarja. Zadnje tri mesece minolega leta je bil stalno na 1.77. — Za naše gospodarstvo to dviganje dinarja ni prineslo tistih koristi, kot se je pričakovalo. V splošnem je to stanje otežkočalo konkurenco domačih proizvodov napram inozemskim tržiščem, ker pospešuje uvoz tujih izdelkov in s tem pritiska na domačo industrijo, nasprotno pa dela težkoče našemu izvozu, ker moramo z našim cenam navzdol, če hočemo konkurirati; produkcijski stroški se pa ne nižajo. Dvig dinarja je povzročil precejšen zastoj v gospodarstvu, kar potrjujejo številni konkurzi in poravnave.

CENE.

Gibanje cen v minulem letu. V zvezi z dviganjem našega denarja so korakale cene ves čas smer nazadovanja ter se skušale prilagoditi dinarjevi vrednosti. Na razvoj cen so nadalje vplivala najprej svetovna tržišča, dalje carinsko- in železniškotarifne spremembe in pri nas v Sloveniji posebno poostreno izterjevanje davkov. Pri tem pa niso cene vsem potrebščinam enakomerno padale. Najbolj so nazadovale cene kmetijskim pridelkom, najmanj pa kolonijalnemu blagu in industrijskim proizvodom. To se najbolj pregledno vidi, če vpoštevamo celotni številnik cen, ki se izračuna na ta način, da se vzame kot podlaga število 100 iz l. 1913. t. j.: blago, ki je leta 1913. stalo 100 kron, stane danes (n. pr. poljedelski pridelki) 1385 dinarjev, januarja 1925 l., torej pred enim letom pa so ti pridelki stali 2164 dinarjev. Razlika 779 točk pomenja padec cen od januarja do decembra 1925. Na podlagi tega se je ugotovilo, da so od januarja do začetka decembra padle cene takole: poljskim pridelkom za 779 točk, živini in živinskim proizvodom za 478, sadju in sadnim proizvodom za 437, stavbenemu materialu za 417, kolonijalnemu blagu za 176, industrijskim proizvodom za 199 točk. V celem je v tem času padla cena za 415 točk. Dejanska draginja je padla v naši državi za 14 odstotkov. Najbližji predvojnemu stanju

cen so kmetijski pridelki, ki so samo za 28 odstotkov višji od predvojne cene, dočim so industrijski proizvodi še za 71 odstotkov dražji. Iz teh števil je razvidno, da je najhujše prizadet kmet, ki mora mnogo cenejše prodajati svoje pridelke, dočim mora še vedno drago plačevati svoje kmetijske potreščine.

g Položaj na tržišču jeje. V sled zimskega časa je produkcija jaje v naši državi neznatna. Dovozi so povsod majhni. Cene na debelo se gibljejo okrog 1.65 Din do 2 Din za komad, na drobno okrog 2—3 Din. Izvažajo se le malenkostne množine. Če bo v januarju huda zima, se zna zgoditi, da nam zmanjka blaga celo za domačo porabo.

ZIVINA.

g Živinske cene v Ljubljani. Za 1 kg žive teže se je plačevalo: Voli prvovrstni Din 9.25 do 9.50, voli debeli 8.75—9, voli rejeni 8—8.25, voli mšavi 6.50—7, krave pitane 7—7.50, krave debele 6.25—6.75, krave rejene 6—6.25, telice debele 8—8.50, telice rejene 6.25—7, teleta težja debela 9.25—10, teleta rejena 8.25—9, teleta zaklana po kakovosti 12.50—13.75, prašiči špeharji domači 13.75—14.75, peršutarji 10.50—11.25, zaklani prašiči domači 14.50—15.50, banaški špeharji prvovrstni težki 16.75—17.25, banaški špeharji lažji 16—16.50, koštruni po kakovosti 4—5 Din. — Kupci z vsemi vrstami živine je bila ob praznikih bolj mrtva, ker se je v Ljubljani vsled božičnih požitij zmanjšala poraba mesa.

g Gibanje cen za živino. Razvoj cen goveje živine je bil v letu 1925 v znamenju nazadovanja. Če vzamemo n. pr. cene volov: v začetku leta so znašale okrog 16 Din za kilogram žive teže, nato so do konca junija dosegle na povprečno 10 Din, potem so narasle do septembra na okrog 15 Din in začele zopet padati, tako da so koncem leta prišle zopet na okrog 10 Din. — Še bolj so nazadovale cene prašičem, ki so od 25 Din na kg žive teže padle koncem leta na okrog 14 Din, junija meseca pa celo na 12 Din, to je za več kakor 50 odstotkov. Ta padec je značilen zlasti zaradi tega, ker je po uradnih podatkih prašičereja v naši državi nazadovala za 40 odstotkov. — Temu primerno so se ravnale tudi cene ostalih živin in živinskih proizvodov, kar je posebno jasno razvidno iz valovanja mesečnih števil cen na debelo, ki jih izračunava belgrajski »Privredni Pregled«. Tako znaša ta številka za januar 1925. leto 2263, za maj 1737, september 1888, oktober 1846, november 1785, december 1740. Če preračunamo te številke na zlato podlago, dobimo, da so se cene za živino tekom leta 1925. znižale od 193 na 164, to pomenja, da je tudi dejanska draginja padla; kar se je namreč živine dobilo v letu 1913. za 100 kron, je stalo v januarju 1925 — 193 zlatih dinarjev in decembra 1925 — 164 zlatih dinarjev.

Kakšne cene je pa pričakovati v prvih mesecih letošnjega leta 1926? Kot predpogoj je seveda vzeti stalnost našega dinarja. Za dobro rejeno in pitano blago, ki ga sploh primanjkuje, bodo cene držale, od-

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

posno še zboljšale. Cene teletom bodo tudi predvidno čvrste; za slabejšo, mršavo živino se pa bodo cene najbrž le malo dvignile. Cene opitanim prašičem bodo narasle, ko nastopi zopet mrzlo vreme in se odpre izvoz. Vendar v splošnem ni pričakovati velikega valovanja cen za živino v prihodnjih mesecih, če se bo dinar držal na današnjem stanju.

DAVČNE ZADEVE.

Plačevanje nekaterih taks. Tekom januarja t. l. zapadejo v plačilo razne takse, med katerimi jih je nekaj, ki zadevajo tudi podeželsko prebivalstvo. Zato je umestno, če nanje opozarjamo, da ne bodo zainteresirani trpeli škode vsled zamude ali nepoznanja predpisov.

Taksa za vozila (avtomobile, fijakraske in polfijakarske vozove) za leto 1926. se mora plačati v Ljubljani in Mariboru do konca meseca februarja, v drugih krajih pa do konca meseca januarja t. l. Na navedena vozila se pobira taksa ne glede na to, ali se rabijo ali so uporabni. Za zamudna plačila se naloži lastniku vozila kazen v izmeri trikratne redne takse. Podjetja, ki uporabljajo vozila za prevažanje potnikov ter plačujejo od te obrti davek, ne plačujejo letne takse.

Točilna taksa (taksa za pravico, da se točijo pijače) je plačati za prvo polletje 1926 do 31. januarja t. l. Zakasnitev plačila se kaznuje s trikratno redno takso.

Letno takso za žage po tarifni postavki 279 je plačati do dne 15. januarja t. l. Če kdo nadaljuje delo, predno je plačal to takso, se kaznuje s trikratnim zneskom redne takse.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1926. Vložitev napovedi za dohodnino za l. 1926. se mora izvršiti do konca januarja 1926. Od tega roka mora vsakdo vložiti napoved iz lastnega nagiba brez posebnega poziva, da se izogne zamudnim posledicam § 205. zakona o osebnih davkih. Obenem je vložiti tudi napoved za rentnino tistim, ki ne plačujejo še rentnine. Prijava za davek na poslovni promet je vložiti do 31. januarja t. l. in jo kolkovati s kolkom od 5 Din.

Davek na zaslužek telesnih delavcev. Telesni delavci, ki opravljajo delo samostojne ali od delodajalca neodvisno (postrežki, dninarji, žagarji, čistilci čevljev in tem podobni poklici), morajo, ne da bi čakali posebnega poziva od davčnega oblastva, vložiti prijavo za odmero davka od zaslužka telesnih delavcev (delavk) najkasneje do 31. januarja 1926 in napovedati zaslužek, ki ga bodo predvidno dosegli v letu 1926. Delavcem, ki niso še dovršili 18. leta ali ki so prekoračili 65. leto starosti, prijav ni treba vlagati. — V istem roku morajo vložiti prijave delodajalci, ki ne oddajajo davka z mesečnimi ali četrtletnimi seznanji. V prijavah je treba za vsakega posameznega delavca ali uslužbenca, ki je dovršil 18. leto, a ni prekoračil 65. leta starosti, navesti zaslužek, katerega bo v letu 1926. predvidoma dosegel. — Delodajalci, ki odpremljajo pobrane zneske z mesečnimi seznanji, morajo odpremliti pobrane zneske in predložiti sezname najkasneje do 14. vsakega meseca. Nadaljevanje glej v naslednjem stolpcu pod črto.

Socialna vzgoja.

• Otroci — samotarji. Dasi so navadno otroci zelo navezani na družbo in skupnost, se dobe tudi taki, ki že po naravi niso družabni. Nekateri so preobčutljivi, da jih vsako, najmanjše nasprotje boli; zato se odtegujejo družbi, da se obranijo tega neugodja. Drugi nekako zadoščajo samim sebi; so nekam trdega in zakrknjenega srca, ki prav nič ne zahteva po družbi. Tudi bolehní, slabotni in betežni otroci se radi odtegujejo družbi zdravih in močnih otrok. Med takimi namreč še bolj čutijo svojo slabost in betežnost, kar jim je neprijetno in zoprno.

Vsi ti in taki otroci potrebujejo prav posebne nege. Saj materi ljubezen že itak narekuje, da z njimi prav ljubeznivo in obzirno ravna, zlasti toliko časa, da dobe zaupanje vase in vanjo. Od tega časa dalje pa naj poskuša speljati nadaljno vzgojo v navadni tir: s primerne resnobno in doslednostjo. Prav mnogo koristijo pri vzgoji takih otrok tovariši, ki so dobrega srca in veselega značaja. S svojo živahnostjo seca, odnosno tekom 14 dni po pretoku vsakega četrtletja.

Neposredni davki za I. četrtletje 1926 dospelo v plačilo dne 1. februarja 1926. Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunati poleg 8 odstotnih zamudnih obresti še za opomin 4 odstotke terjanegega zaslanka.

RAZNO.

Položaj našega kmetijstva l. 1925. Gospodarsko stanje našega kmetijstva se je v l. 1925, znatno poslabšalo tako, da se že govori o pravi krizi v Sloveniji. Zaradi dviganja dinarja je bil kmet prisiljen prodajati svoje glavne pridelke, to je les in živino, po izredno nizkih cenah. Svoje potrebe čine pa, ki jih je moral kupovati, je moral še vedno dragoplačevati, ker je carska zaščitna politika preprečila padec cen, ki bi moral nastopiti vsled dviganja dinarja. To se namreč ni zgodilo, kakor je razvidno iz Gibanja cen v minulem letu. To je vzrok izrednemu padcu kupne moči našega kmetijskega prebivalstva. S tem v zvezi je tudi zmanjšanje zaslužka, ki se dandanes pojavlja na deželi pa tudi v mestih. In ravno v tej dobi je prišlo še brezobzirno iztirjevanje davkov, ki je poostrolo položaj in spravilo naše kmetisko prebivalstvo v velike nepravilike. To se najbolj pozna pri posojilnicah in hranilnicah po deželi, pri katerih se posestniki zadolžujejo vedno bolj. Ta kriza našega kmetijstva vpliva pa tudi na trgovino in industrijo, ki itak preboleva sama že precej težke čase. To stanje ob koncu leta 1925. nam tudi ne more nuditi veliko upanja na zboljšanje položaja v l. 1926., nasprotno grozi še hujša kriza, v kateri bo moral naš kmet napeti vse sile, da se vzdrži v gospodarskem ravnotežju.

dvignejo one iz mrtvila in okorelosti ter jih pritegnejo v svojo otroško družbo. Bolehnim in slabotnim pa je treba tudi pri-govarjati, da izrabljajo svojo četudi slabostno moč, ki se pa polagoma učvrsti, kar tudi ugodno vpliva na otrokovo družabnost. Dober pripomoček pri vzgoji takih otrok so tudi skupne igre. Od začetka naj se igra tako uredi, da pride tak betežnik v ospredje in prav do posebne veljave. S tem dobi zaupanje do sebe in svojih zmognosti, kar ga vedno bolj podžiga, da stopa iz svoje samote vedno bolj k otroški skupnosti. Tudi marsikatera mala dela in opravki, h katerim ga mati pritegne, kakor da bi potrebovala izrecno njegove pomoči, so sredstva za dviganje samozavesti, veselja, zaupanja, kar vse otroka tudi usposablja za skupno in družabno življenje.

Kuhinja.

Snaženje kuhinjskega orodja. H kuhinjskemu orodju spada tudi štedilnik. Tudi tega je treba pridno snažiti. Štedilniki so zidani ali pa sestavljeni iz pečnice (modelnice). Te pečnice pomivamo z mlačno čisto vodo in jih trdo zbrisemo s snažno krpo. Štedilnikova plošča se naj preje pomete, potem zdrgne z mokro krpo. Ko je osušena, se namaže z zmesjo grafita in vode in potem se še zdrgne s krtačo ali kako grobo ostro krpo. Krpe starih vreč so zelo pripravne zato. Rob okoli štedilnika se prav lepo osnaži z gladilnim papirjem (šmigeljem), na katerega si kanila par kapljic petroleja. Tudi z zmesjo pepela pomešanega s par kapljicami kisa, limoninega soka ali petroleja se plošča prav lepo osnaži. Nazadnje se zbrise še z papirjem, da se svetli kakor luč.

Pomivanje steklene posode. Kozarce, ki jih rabimo pri pijači, pomivamo z mrzlo vodo in volneno krpo. Pomiti se poveznejo, da se odtečejo. Zato imajo po nekaterih hišah nalašč zato narejena stojala, ki imajo večje in manjše kolicе, da se kozarci in steklenice povezajo nanje. Če pa teh ni, se pogrne snažna krpa, na katero se polagajo kozarci. Krpa popije vodo in kozarci se hitreje osuše. Osušeni se zbrisajo s platneno snažno krpo.

Pri pomivanju steklenic se poslužujemo dolge ščetke, debelega peska ali jajčnih lupin. Zelo zamazane steklenice se očistijo z zrezanim krompirjem, ki ga natlačijo v steklenice in ga pustijo v njih 1—2 dni. Potem jih še dobro preplakni v gorki vodi. Tudi koprive so dobro sredstvo pri pomivanju steklenic. Zelo fino steklo se kaj lepo pomije, če si vodi primešala nekoliko salmijaka.

Največja izbira

vsakovrstnega sukna in hlačevine za moške obleke
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mostni trg 10.
9a

niznost in pokorščina, pohlevnost in po-
božnost in vse druge čednosti, ki zlasti
mlademu dekletu tako lepo pristojajo.
Toda na cerkev gledamo tudi s svetim
spoštovanjem. Vemo namreč, da cerkev
hrani v sebi srečo in nesrečo, prokletstvo
in blagoslov, smrt in življenje. S takim
svetim spoštovanjem pa gleda tudi fant,
ki je v resnici fant, na dekle, na katerem
mu je obviselo oko. Vedno se zaveda, če-
tudi bi bil kdaj sam z njo, kar naj se ne
zgodí, da je dekliška duša nekaj svetega.
Zato je v vseh slučajih življenja med po-
štenim fantom in poštenim dekletom tudi
misel na Boga zraven. In prav ta misel ju
brzda, da ne zadobi nad njima podla strast
svoje nadoblasti. Vem sicer, da zahteva
tako ravnanje tudi dobršen kos junaškega
premagovanja. Pa kaj naj zahtevamo od
mladih ljudi, ki se tako radi ponašajo s
svojo močjo, če ne premagovanja samega
sebe, ki je tudi najboljši predpogoj za vsa-
kogar, ki hoče postati samostojen gospodar
oz. gospodinja.

Prihodnjič dokončam to pismo, zato
potrpi ta čas.

Za dekleta in matere.

Prevažen je današnje dni tisk. V ti-
sku ima današnja hudobija in nevera naj-
večjo oporo. S tiskom se pripravljajo groz-

na vojna klanja; tisk navdušuje milijone
za najneumnejša in najzlobnejša podjetja;
tisk prepriča ljudi, da je belo črno in črno
belo; tisk obsova človeku lastno reše-
nje in ga vname, da se z blaznim navduše-
njem oklene svojega lastnega pogubljenja.
Le pogledajte na liberalne in protiverske
blazneže. Človek se mora čuditi njihovi
zmedenosti in pogosto tudi velikim posuro-
velosti. Človek bi včasih mislil, da so kar
obsedeni od hudobnega duha. Starši in se-
stre se čudijo in čisto nič ne morejo umeti
lastnih bratov ali otrok in njihovega počet-
ja. Odkod ta zmedenost v glavah in sreih?
Tisk jih je prevzel in zmedel njihovo sod-
bo, da ne morejo več razločevati med res-
nico in lažjo, med dobroto in hudobijo.

Tisk je pa prav tako tudi najizdatnejše
sredstvo za širjenje lepih misli, velikih ver-
skih, npravnstvenih in drugih vzorov. Danes
lahko rečemo: Povej mi, kaj bereš, in po-
vem ti, kaj si. Zato smemo zlasti vam ma-
teram in dekletom reči: Povejte mi, koga
ste pridobile za krščanski tisk, in povem
vam, koga ste pokristjanile. Skoraj bi re-
kel še več, namreč: Povejte mi, koga ste
pridobile za krščanski tisk, in povem vam,
koga ste rešile večnega pogubljenja. Ali
ni velika ta resnica, velika kakor mogočno
razodetje? Kje je torej vneta apostolska
mati ali dekle, ki bi spričo te neovrgljive
resnice ne želela posvetiti vseh svojih žlaht-

nih moči širjenju dobrega tiska? Vsaka
mati in dekle si torej šteje v svojo dolžnost,
čast in veselje, da zastavi vse svoje moči
za dober tisk v svoji okolici.

Franjo Neubauer:

Sv. Trije kralji.

Popotniki srečni iz jutrovih dalj!

Vodnico poslal Vam božični je Kralj.

Herod Vam s hinavsko prijaznostjo laže,
a zvezda Vam v Betlehem k Jezusu kaže.

Obstala je, — gori nad hlevom žari.

Mar stan se za Kralja prereten Vam zdi?

Na slami Vlado vseh vladarjev naj spava?

Mar to je kraljevo bogastvo in slava?

Nel — Srca vam v ere razsvetlil je žar.

in vsak dokazuje Vaš lepi jo dar,

ponižno ste padli pred Njim na kolena,

darila poklanjate Mu dragocena.

Prinesli ste Kralju sijajno zlató,

kadilo Bogú naj podarjeno bo,

Veliki duhovnik kadilo zažiga

in k Bogu konjara prijetna se dviga.

In mira priznava, da Božji je Sin

na svet se ponižal kot človek-trpin.

Telo bo naziljeno v grobu Mu spalo,

dokler ne bo združeno z dušo Mu vstalo!

Patrick A. Seehan:

Nodlag.

Povest irskega dekleta.

Krati vsebina prvih petih poglavij

(za nove naročnike).

V Corku na Irskem se je naselil Amerikanec,
ki ni nikomur izdal, kdo da je in sploh ni rad ve-
liko govoril. Ljudje so ga zato precej po strani gle-
dali in marsikaj govorili o njem. Ob priliki nogo-
metne tekme med vasjo Cork in sosedno vasjo pa je
v zadnjem trenutku, ko se je končna zmaga nagibala
sosedni vasi in je najboljši igralec izmed moštva vasi
Cork radi nenadne obolenosti moral izstopiti iz vrste,
priskočil na pomoč ta Amerikanec in z občasovanjem
vredno spretnostjo nasprotno moštvo ugnal v kozji
rog. Vsa vas Cork ga je navdušeno pozdravljala, po-
raženi nasprotniki pa so planili nanj ter ga pobili na
tla. Ko je mož prišel domov, je moral v posteljo.
Ljudje pa so govorili, da tako sijajnega igralca še
ni bilo, odkar je tekmoval mladi Kasey, ki je bil ta-
ko spreten, da je vsakogar premagal in da so o njem
radi tega nastale narodne pesmi. Ta Kasey pa je
pozneje nekam izginil.

Ko je ležal Amerikanec v hotelu, kjer je sta-
noval, na bolniški postelji, ga je obiskal ondodni
župnik (ki to povest pripoveduje in piše), ter mu
predlagal, naj vzame za pošreznico dobro pa revno
vdovo Leonard, ki se je slabo preživljala s svojo ma-
lo prodajalno in ki je imela dve hčerki — resno Te-
rezo ali Tessie in živahno, vročerkvno Kathleen. Žu-
pnik je natihem mislil, da bi ta Amerikanec vzel to
vdovo za ženo, ker je cela vas govorila, da se je
prišel ženiti na Irsko.

Med pogovorom je Amerikanec kot skrivnost za-
upal župniku, da je on sam tisti sloviti Kasey, da je
svoj čas šel v Ameriko, ker mu je bilo zabranjeno
vzeti izbrano nevesto, ki jo še danes ljubi. Prišel je
nazaj, da jo morda še enkrat vidi. Bila pa je ta ne-
vesta — sedanja vdova Leonard, česar pa niti žu-
pnik niti Amerikanec nista še vedela.

Vdova Leonard je župnikov predlog, da gre
streč Amerikancu, odklonila.

Župnik je še večkrat prihajal k Amerikancu-
Kaseyu, ki mu je pripovedoval svojo težko življenjs-
ko zgodbo, ki je obenem zgodba trpečnega irskega
naroda in zgodba irske deklice po imenu Nodlag, ka-
tere sin je bil ta Amerikanec.

Zgodba se začne leta 1829., ko je stala pred po-
roto skupina najboljših irskih kmetov, ki so jih an-
gleški veleposestniki in grofje obdolžili veleizdaje ter
baje nameravanega pokolja veleposestnikov.

Angleži so hoteli enkrat za vselej narediti kon-
ne irskim bojem za svobodo in neodvisnost ter streljati
irski odmetnike takozvane Bele može, skrivno orga-
nizacijo, ki je ponč planila na grad, pomorila nekaj
angleške gospode ter zopet izginila v temo. Zato so
prišli najboljši irske veljake, najeli propale ljudi,
takozvane ovadube, ki so za dober denar prisegli,
da so ti može res voditelji Belih mož — dasi jih v
resnici niti poznali niso. Pred poroto so bili na pod-
lagi krivih priseg teh ovaduhov obsojeni na smrt.

Ljudstva se je v tej stiski polastil obup in stra-
hotna jezi radi očitne krivice, ki se je zgodila obso-
jencem. V najhujši sili pa so se obrnili na svojega
najodličnejšega zagovornika O'Connella, ki pa je sta-
noval na čisto drugem koncu Irste — 90 milj daleč.
Osrčil se je William Burke, mlad fant, brat enega
izmed na smrt obsojenih, da je zajahal konja in od-
jezdil po O'Connella. Do smrti utrujen je prijezdil
mladenič v opatijo, kjer je stanoval najslavnejši Irec
O'Connell.

VI. poglavje.

Pozdravljen, Osvoboditelj!

To znamenito soboto zjutraj je sedel O'Connell,
vznivši se od mize v svoji zasebni kapeli, ravno pri

Razno.

Kri. Čas, ki ga porabi
kri, da preteče enkrat
naše telo, traja 22 sekund
in pol. V tem času se
srce sedemindvajsetkrat
skrči in raztegne.

Trije računi. Gospa si
je v prodajalni kupila nov
klobuk, dala je zanj 200
dinarjev. »Ali bodele ta-
koj plačali?« jo je vpra-
šala prodajalka. — »Da,
tako, a napraviti mi mo-
rate še dva računa. Ra-
čun, ki ga bom pokazala
možu, naj bo 400 dinar-
jev; račun, ki ga bom
pokazala prijateljicam, naj
se pa glasi na osemsto
dinarjev.«

Pri mesarju. »Gospod
mojster, ali imate teležjo
glavo?« — »Ne, gospa,
imam samo svojo glavo.«
— »Skoda, s vašo glavo
mi ni nič pomagano, iščem
le tako, ki ima možgane
notri.«

Spoznanje. Stara gospa
se je počutila zelo slabo
in je poslala služkinjo po
zdravnika. »Kaj ji manj-
ka?« je vprašal zdravnik.
»Pravi, da ji je kar za
umreti.« — »No, potem
je pa čisto prav, da ste
po mene prišli.«

Pred sodiščem. »Pred
petimi leti ste bili obso-
jeni, ker ste ukradli po-
vrtnik, in danes ste spet
tukaj!« — »Ja, gospod
sodnik, povrnik vendar
ne traja celo večnost.«

Odkritost. »Tonček,
ali greš z menoj na kolo-
dvor?« je vprašala teta.
»Ne, ne morem.« — »Za-
kaj pa ne?« — »Zato, ker

je mati rekla, da bomo takoj južniali, ko boš šla ti proč.

To je potomstvo! V de-
feli Slezvik na Nemškem
živi vdova Jüsgen Magla-
lena. Rojena je bila 1839,
imela je 12 otrok. Sedaj
je že 80 krat stara mati in
86 krat prababica, tako da
je njenih potomcev že 173.
Ženica je duševno še zelo
sveža in tudi telesno prav
krepka.

O joft Pavelček se je
na cesti igral. Mimo je
prišel mlad možič in mu
je rekel: »Pavelček, če
mi preskrbiš koder od las
tvoje sestre, ti dam pet
dinarjev.« — »O, gospod,
daj mi deset dinarjev,
vam bom pa kar celo ki-
to prinesel; vem kje visi.«

Spomenik za Adama. V
Baltimore v Ameriki so
postavili Adamu spome-
nik, edini na svetu, in še
tega šele pred par leti.
Ubogi pračče, malo več
upoštevavanja si pa le za-
služil.

Paroka z drevesom. Z
drevesom se pa vendar ne
poročimo, boš rekel. Pa
se. V Indiji je dežela
Pundžab. Tam se lahko
dvakrat poroči, štirikrat
in petkrat tudi, trikrat pa
ne. Če hoče torej kdo
tretjo ženo, se poroči tre-
tjič z drevesom, četrtič pa
s svojo tretjo ženo, in stvar
je opravljena.

Koraja. Aviatični po-
ročnik Albert Carier se
je spustil s padalnim de-
žnikom iz aeroplana, ki je
vozil 6000 metrov visoko.
Padel je 17 minut, padel
je pa na zemljo celih 10
kilometrov proč od tiste-
ga kraja, kamor bi bil si-
cer padel, če bi bil letel
navpično dol.

Carški zaklad na pro-
daj. V Newyorku prodaja
ruska vlada carjevo kro-
no in še več drugih car-
skih dragocenosti. Kropa
je okrašena s krasnimi
demanli, kojih vrednost
nosi na 15 milijonov do-
larjev. Najznamenitejši je
slavni demant Orlov, ki
je 7 cm visok in ima v
premeru tri in pol cm.
Vakcena cena vsega za-
klada je 250 milijonov do-
larjev. Krono bo kupil
najbrž znani milijarder
Rockefeller. Bomo še po-
ročali.

Tepovi in bombe proti
ledenim gori. V reki Tisi
na Ogrskem se je napra-
vila ledena gora, nad ka-
tero so šli s topovi in
bombami, ki so jih metali
iz aeroplanov. Gora je bi-
la več nadstropij visoka,
voda za njo je zastajala
in je poplavljal bregove
daleč naokoli. Porabili so
veliko število topovskih
krogel in petnajst centov
ekrazila, pa ni vse sku-
paj nič pomagalo. Napra-
vili so samo 8 metrov ši-
roke luknje. Potem pa ni-
so več streljali, ker bi bi
stroški v milijone.

5

zajtrku, ko so mu naznanili, da želi z njim govoriti
v nujni zadevi neki mož, ves utrujen od devdeset
milj dolge nočne poti. Veliki tribun je bil tedaj nad
petdeset let star. Priboril si je svojo največjo zmagi,
ko je v aprilu istega leta izsilil od nasprotujočega kra-
lja, poslanske in gosposke zbornice zakon, po katerem
so dobili tudi katoličani pasivno volilno pravico. Tu
na svojem mirnem domu ob morju je počival od svo-
jega zasebnega in parlamentarnega dela, daleč od
hrupnih, šumnih mest, daleč od nezvestih, sovražnih
ljudi. Prav nič ga ni bilo volja stopiti iz svojega mir-
nega zatišja na boljše sodnijskih obravnav in ljudskih
shodov. Videl je pred seboj državnozbornsko zaseda-
nje l. 1830. in je vnaprej vedel, kako burno bo. Toda
kakor hitro je slišal o polnočnem jezdecu, je ukazal,
naj pripeljejo mladega moža v njegovo knjižnico. Te-
daj so iz mladega Burkea, ko je stal pred možem,
čigar podoba je gledal vso noč, privrele besede:

»Zapustil sem Cork zvečer ob solnčnem zahodu
in sem jahal devdeset milj, da govorim z Vami.
Štirje možje so že obsojeni na smrt zaradi donnerai-
leske zarote. Še jih je sedemnajst, o katerih bodo ob-
ravnavali in med njimi je moj brat John. Če Vi ne
pridete, bo dal Doherty vse obesiti. Tu je sto gvinej.
Če vi pridete, so naši možje rešeni in njihove matere
in žene vas bodo večno blagoslavljale!«

Kratko, O'Connell je bil pripravljen iti, ganjen
od tega lepega dokaza javnega zaupanja. Burke se
je obrnil, z bleskom v očeh, da zašče svojega utruje-
nega konja in se vrne z veselo novico. Toda O'Connell
ga ni hotel pustiti.

»Še je dosti časa. Danes se tukaj spočijte in
zvečer odideva skupaj.«

* * *

Ponedeljsko jutro, dne 26. oktobra, je prišlo
mračno in zloslutno za skupine ljudi, ki so se bili
tuintam zbrali na mestnih oglih. Sodnika sta prebila
nedeljo v Foti, kjer jih je pogostil gospod Smith-Barry.
Ljudstvo, prijatelji obtožencev, je prebilo isto nedeljo
v cerkvah pri mašah, proseč pravičnega Boga, naj
skaže obtožencem pravico, ki je bila usmiljenje. Po
škofovem naročilu so bile cerkve vso noč odprte in
več ali manj polne mož in žena, ki so, slonč v klopih,
prosili nevidno Moč, naj poseže vmes in prepreči člo-
veško krivico.

Ob devetih je bila sodna oblast zbrana, sodnika
sta zasedla svoje prostore na klopih in pripeljali so
štiri obtožence — Edmonda Connorsa, Barretta, Wal-
lisa in Lyncha — k obravnavi. Edmond Connors je
bil spoštovan najemnik, značilen po svoji veliki moči,
orjaški postavi, nedolžnem obrazu in otroškem srcu.
Popolnoma si v svesti, da je nedolžen, je gledal po
sodnikih, odvetnikih in porotnikih mirno in brezskrb-
no-zadržano. On je bil nedolžen in nad njim je bil
Bog. Če ga oprostijo, prav in dobro! Če ga obsodijo,
naj bo češčena volja božja! Tega krščanskega stoi-
cizma ne morete omajati.

Ravno ko bi se imela obravnava pričeti, so se
oglasili zunaj sodniškega poslopja slabi vzkliki ve-
selja in mladi Burke se je, vrnivši se s svoje devet-
deset milj dolge poti, prerinil skozi množico ter začel
govoriti z zagovornikom. Vse jutro so stale zunaj stra-
že, čakajoč njegovega prihoda, in ko je prijahal zma-
goslavno v mesto, ga je pozdravilo sto glasov.

»Kaj je novega, Villiam? Ali pride?«

»Čez eno uro bo tukaj!« je odgovoril mladenič
s pritajenim glasom, polnim zmagoznavja in veselja.

Gospod McCarthy je takoj poprosil porotnike,
naj se obravnava preloži. Popolnoma nemogoče! Delo
se je preveč zavleklo. Le obravnavati! Toda prav-
niki poznajo majhne zvijače, s katerimi se tok obrav-
nave lahko nekoliko ovre in zadržati, in teh se je
McCarthy obilno poslužil. Toda vendar so ga spregle-

dali in sodnik Torrens je dejal, dvignivši glavo od
svojih papirjev, mračno in odločno:

»Sodna oblast mora nadaljevati svoje delo, da
se izogne umetnemu oviranju in zavlačevanju.«

Tako so porotniki (to pot deloma katoličani, de-
loma protestantje) prisegli in državni pravdnik je
gladko in veselo razvijal svoj dolgi dokaz proti ne-
srečnim obtožencem, kar se zasliši zunaj poslopja mo-
gočno vpitje. Narastlo je, odbijalo se od zidov in pro-
drlo celo preko svetih mej sodne dvorane. Ljudje niso
mogli več brzdati svojega navdušenja, kričali so pred
sodniki in odvetniki, ko je O'Connell, oblečen v svojo
veliko, raskavo suknjo, zamazano in premočeno od
nočnega potovanja, stopil v sodno dvorano, obdan od
divje vriskajoče množice, in ko so ga prijatelji ob-
tožencev, ki niso več bili boječi in plašni, temveč polni
upanja in drzni, spremili na njegov prostor. Nova luč
je zasijala na obrazih obtožencev na klopi in angel
vstajenja je obiskal obsojence za zapah in mrežo
njihovih ječ. To je bil tisti klic »Ave, Liberator!« —
Pozdravljen, Osvoboditelj! ki ga je ljudstvo klicalo
na svoj način, ki je Osvoboditelja ljubilo in bi umrlo
za.

Kratka vsebina prvih šestih poglavij.

Storžek je otroška povest, oziroma pripovedka,
toda polna naukov za male in velike.

Vsebina dosedaj izšlih poglavij je naslednja:

Ubogi starec Pepek bi si rad toliko zaslužil, da bi
imel za vsakdanji kruh. Prišel je na čudno misel, da
bi si naredil živega pajaca, s katerim bi hodil okrog
in si služil kruha. In res je dobil pri svojem prija-
telju mojstru Češnji tepelj lesa, iz katerega si je iz-
rezal lutka, pajaca.

Lutku je nadel ime Storžek. Toda Storžek je bil
poreden deček. Imel je na sebi slabe otroške last-
nosti, zato pa mu je sledila kazen vodno takoj za
petami. Najprvo je svojemu očetu Pepku ušel. Ljudje
so mislili, da Pepek grdo ravna s Storžkom in je zato
moral Pepek v ječo. Storžek pa je šel domov. Na zidu
pa je zagledal Murna-Marnjača, ki mu je dajal nau-
ke: češ, kdor očeta in mater ne uboga, ga tepe nad-
loga. Če Storžek misli, da ne bo treba nič delati,
temveč samo okrog se potepati, dobro jesti in piti —
kar si je Storžek postavil kot vzor svojega življenja
— potem bo končal v ječi in na vislicah. Storžek je
bil radi teh naukov, ki mu jih je dajal Murn-Marnjač,
tako hud, da je pograbil kladivo ter ga s tako silo
vrgel na Murna, da ga je ubil.

Ker je bil Storžek strašno lačen in zagledal na
kupu smeti jajce, si je hotel napraviti jajčno jed.
Ko je jajce strl, je zletel iz njega pišček, ki se mu
je lepo zahvalil za osvoboditev ter odletel. Storžek
je bil hudo žalosten, ker ga je lakota vedno bolj
trla, je šel — bila je že noč — v vas iskat hrane.
Trkal je, toda namesto jedi je dobil iz nekega okna
polivek vode. Ves premražen in moker je pritekel
Storžek domov, kjer je noge držal pri ognju, da bi
se posušile in je v tem zaspal. Ko pa se je prebudil,
je opazil, da so mu noge, ki so bile seveda lesene —
ponoči odgorele. Tako je Storžek za svoje prve ne-
ubogljivosti in svojo trmo bil takoj bridko kaznovan
— zakaj vsak greh se na svetu mašuje prej ali slej.

VII.

Pepček se vrne domov, popravi lutku noge in mu da zajetek, ki ga je prinesel ubožec zase.

Ubogi Storžek je bil še ves zaspan in krmežljiv in ni opazil, da so se mu noge ožgale; ko je začul glas svojega očka, se je dvignil s pručice, da bi tekel in odrinil zapah, a ko se je parkrat prekobilil, je nakrat padel na tla kakor je bil dolg in širok.

Ko je telebnil na tla, je napravil tak ropot, kot bi ga napravila vreča suhe robe, ki bi priletela s petega nadstropja na tlak.

— Odpri mi! — je kričal Pepček s ceste.

»Ne morem, očka,« je odgovoril lutek, jokajoč in premetavajoč se po podu.

— Kako da ne moreš? —

»Ker so mi pojedli noge.«

— Kdo ti jih je pojedel? —

»Maček« — je odvrnil Storžek, zapazivši mačka, ki je grabil s prednjima taticama ostružke in se igral z njimi.

— Odpri mi, pravim — je ponovil Pepček — Drugače ti pokažem jaz mačka, ko pridem v hišo! —

»Ne morem na noge, verujte mi! O jaz revček nesrečni, ki bom moral celo življenje hoditi po kolenih!...«

Pepček, meneč, da je vse to jadikovanje novo dondkovo pobalinstvo, mu je hotel napraviti konec; splezal je na zid in zlezal skozi okno v hišo.

Splezal je na zid in zlezal skozi okno v hišo.

Prvi trenutek je mislil Pepček na ostro besedo in dejanje, a ko je ugledal svojega Storžka, ležečega na tleh brez nog, se je raznežil; objel ga je okoli vratu, ga poljuboval in se mu dobrikal in laskal na tisoč načinov in pretakajoč debele solze, ki so mu lile kapljema čez lice, je ihtel vprašal:

— Storžček moj, kako si si ožgal noge? —

»Nič ne vem, očka, a verujte mi, da je bila grozna noč, a se ne spominjam drugega ko polja. Grmelo je in se bliskalo in jaz sem bil tako močno lačen in Murn Marnjač mi je rekel: »Prav ti je, poreden si bil in si zaslužil« in jaz sem mu rekel: »Pazi se, Murn« in on mi je rekel: »Dondek si in imaš mesto glave lese-njačole in jaz sem zagnal vanj leseno kladivo in on je umrl, a kriv je bil sam, ker jaz ga nisem hotel ubiti in dokaz je ponev, ki sem jo položil na žerjavico, a piščanček je odletel in rekel: »Na svidenje... in lepo pozdravi doma« in lakota je kar naprej rasla in zato mi je rekel oni stari, ki se je prikazal z nočno čepico na glavi: »Stopi sem pod okno in nastavi klobuk« in jaz sem imel na glavi golido vode, ker prositi kruh ni sramota, kajne, in sem se vrnil hitro domov in ker sem bil še lačen, sem položil noge na ognjišče, da bi se osušil, in vi ste se vrnili

in so se ožgale in sem še zmerom lačen in nog nimam več. Ih... ih... ih... ih... —

Ubogi Storžek je začel tako močno jokati in kričati, da so ga slišali pet kilometrov daleč.

Pepček, ki je razbral iz celega zmešanega pripovedovanja le to, da je lutek umiral od velike lakote, je potegnil iz mavhe tri hruške in izročivši mu jih, je rekel:

— Te tri hruške bi bile moj zajutrek, a rad jih dam tebi. Pojej jih in Bog ti jih žegna! —

»Če hočete, da jih pojem, bodite tako dobri in mi jih olupite!«

— Olupiti jih? — se je zavzel Pepček. — Nikoli ne bi mislil, otrok moj, da boš tako izbiren in sladkosned. Slabo, slabo! Veš, na tem svetu je treba privaditi grlo že v otroških letih na vse, ker ne ve se, kaj človeka vse doleti. Toliko slučajev je!... —

»Modro govorite,« pritrdi Storžek — »a vendar jaz ne bom jedel nikdar sadja, ki bi ne bilo olupljeno. Olupka ne morem, pa je!«

In dobričina Pepček je vzel nožek in s sveto potrpežljivostjo olupil hruške in spravil vse olupke na vogalu mize.

Ko je Storžek dvakrat usekal in pojedel prvo hruško, je zamahnil, da bi vrgel ogrizek skozi okno, a Pepček mu je zadržal roko in dejal:

— Ne zametuj ogrizka — vse utegne priti na tem svetu še vedno prav! —

»A jaz ogrizkov ne jem, res ne!« je kričnil dondek in zapihal go gad.

— Kdo ve? Toliko slučajev je!... je ponovil Pepček in se ni razgrel.

In tako se je zgodilo, da so se trije ogrizki, mesto bi šli skozi okno, pridružili olupkom na vogalu mize.

Pojedši — ali bolje rečeno požrši vse tri hruške, je Storžek na široko zajajal in cmere se rekel:

»Zdaj sem pa v drugo lačen!«

— A jaz, otrok moj, nimam nič drugega, da bi ti dal. —

»Prav prav nič, nič?«

— Imel bi — samo te olupke in ogrizke. —

»Sila kola lomi,« — je rekel Storžek — »če ni drugega, pojem pa en olupke.«

In začel je žvečiti. Spočetka je usta nekoliko skremžil, potem pa je pojedel enega za drugim vse olupke kakor bi pogledal in za olupki tudi ogrizke in ko je vse pospravil, se je potolkel zadovoljno z rokami po trebuhu:

»Zdaj sem pa dober, zdaj!«

»Veš, na tem svetu je treba privaditi grlo že v otroških letih na vse, ker ne ve se, kaj človeka vse doleti.«

— Vidiš, je pripomnil Pepček, — kako sem imel prav, ko sem ti rekel, da se človek ne sme razvaditi in biti preveč izbiren in sladkosned. Dragi moj, nič se ne ve, kaj človeka vse lahko doleti na tem svetu. Toliko slučajev je!...

Izredno hiter aeroplan. Angleški aviatik Rol je zgradil vojaški aeroplan, ki bo hitrejši kot vsi dosedanji. Popolnoma vojaško opremljen bo napravil na uro lahko 280 do 300 kilometrov. Od Ljubljane do Trsta znaša zračna črta 73 kilometrov, od Ljubljane do Zagreba 110. Od Ljubljane do Trsta bi ta aeroplan letel lahko v eni uri dvakrat, dvakrat pa nazaj. Pomisl!

Te je lokomotiva! V Ameriki so napravili lokomotivo, ki je s povprečno hitrostjo 70 kilometrov na uro prevozila ogromno razdaljo 4500 kilometrov, ne da bi se bila samo enkrat ustavila. Lokomotivo je gnala elektrika. Vlak, ki ga je vozila, je odšel 16 ur za navadnim brzovlakom, in je prišel 22 ur pred njim na cilj.

Nov podmorski kabel. Zadnjič enkrat smo pisali, kaj je podmorski kabel in da smo praznovati preteklo leto 75 letnico, odkar so prvega položili. Sedaj so položili spet en tak podmorski brzojav, in sicer med Londonom in New Yorkom. Lahko bodo brzojavili po njem od obeh strani in bodo obenem lahko poslali 500 besed ali 2500. Stal bo pet milijonov funtov, en funt je 270 do 275 dinarjev. Največja nova prednost tega kabla je ta, da pošlješ po njem lahko več brzojav obenem in se vendar druga druge ne motijo. Pravijo, da se bodo morale cene prekomorskega brzojavljanja sedaj znižati.

Velikanska bogatija. Za najbolj bogate ljudi imamo navadno Rockefellerja, Forda in še druge Amerikance. So pa tudi drugje še izredno bogati ljudje, posebno na Kitajskem, v Indiji in na Japonskem. Tako bremo o japonskem baronu Mitsuhojiro Monu, da ima neizmerne gozde, cele pokrajine njiv, ogromne trgovske hiše in celo lastno brodogradnjo. Ze stoletja je ta trgovska rodovina stara, premoženje preide zmeraj na najstarejšega, mlajšim dajo razmeroma male odpravnine. Nemože je določiti premoženje tega bogatina v številkah; njegova podjetja so takorekoč država v državi.

Kralj cunj umrl. Na potovanju iz Evrope v Ameriko je umrl pred par dnevi Booth, največji tovarnar papirja v Kanadi, obenem pa tudi lastnik največjih zalog cunj; zato so mu v Ameriki rekli kralj cunj. Seveda pa tudi cunje in smeti milijone nesejo; po večjih mestih imajo nekateri vse smeti v zakupu, ki jih smetarji skupaj zvožijo.

Kuharska navodila.

Na strani 10 današnjega Domoljuba je pomotoma pod razpredelkom »Gospodinjac« izostal članek, ki ga prinašamo tukaj.

Sveži prašičji jezik. Prašičji jezik operi in ga kuhaj kakor navadno goveje meso z zelenjavo. Se vroč jezik olup, zreži in postavi s kisovim hrenom na mizo, tudi s kisljo repo ali zeljem je zelo okusen.

Sveži prašičji jezik v omaki. Skuhaj jezik v slani vodi in vročega olup. Potem deni v kozo eno žlico masti; ko se nekoliko razgreje, prideni par koščkov čebula in jezik, ko čebula zarumeni, prideni pol žlice moke, prilij par žlic juhe in žličico kisa, ščepljaj par ter soli. Ko dobro prevre zreži jezik na tanke kose, zloži na krožnik in precedi nanj omako. Svinjski jezik lahko daš v razsol in prekadiš.

Svež prašičji jezik v paradižnikovi omaki. Skuhaj jezik v slani vodi in vročega olup. Potem deni v kozo eno žlico masti; ko se razgreje prideni pol drobno zrezane čebule in jezik ko čebula zarumeni, prideni pol žlice moke, eno malo žlico paradižnikove meze in par žlic juhe. Pusti, da se vse skupaj duši še kakih 10 minut. Zreži jezik na kose, naloži na krožnik, precedi nanj omako in ga obloži ali z makaroni, z krompirjevim pirejem, dušenim rižem ali kašo s polento ali krompirjevim roglički.

Krompirjevi roglički. Skuhaj 4 srednje debele krompirje, olup jih in zribaj ali z valerjem stlač. Zmečkani krompir stresi na desko, prideni mu dve žlici kisle smetane, 1 jajce, nekoliko soli in 15 dkg moke; iz tega napravi testo, ki ga razreži na koščke debelega oreha velikosti; zvaljaj za prst dolge svaljke, ki jih polajaj v vročo mast (ki naj bo za mezinice visoko v pekači) ko se po eni strani zarumeni jih obrni in ko so rumeno zapečeni jih postavi na mizo.

SPREJMEM DVA VAJENCA. — Josip Adamič, vrvarca, Domžale. 2656

Preklie. Obšalejem, kar sem govorila zoper g. Milko Florjančič, Podgora. — F. D. 81

Deklo ki ima veselje do prašičev in zna dobro molziti, se prejme pri **ANT. VILAR**, trgovina, Dob pri Domžalah. 74

Preklie! Podpisana prekliečem vse besede, ki sem jih govorila zoper Angelo Kristanc. — **KATARINA TRAVEN**, Vodice. 24

Zlatnik v milu »Zlatorog« sta našli v poslednjih dneh gospodična Bernarda RITTER, učiteljica v Toplicah pri Zagorju ob Savi in gospodična Mici Krovce, posestnikova hči, Vevče pri Dev. Mar. v Poljuč

OD DANES IN VČERAJ

OGROMNO DELO PAPEŽA.

Sveto leto je končano, sveta vrata v cerkvi sv. Petra in v treh drugih rimskih cerkvah so spat zaprli. Sv. oče je opravil letos ogromno delo in prav nič bi se ne čudili, kar poroča neki ameriški list, da se je papež pod obilico dela skoraj zgrudil. Njegov osebni zdravnik Amici pa poredi, da je papež kljub največjemu naporu še zmeraj prav zdrav. Seveda bi pa nobeden njegovih prednikov tega napora ne bil mogel zdržati in papež ga je samo zato, ker je bil v prejšnjih letih izvrsten turist in navajen najtežjega dela. Neki italijanski list pripoveduje, da je imel sv. oče lani 360 nagovorov, enkrat več, enkrat manj. Nekoč je govoril petkrat v enem dnevu, nekoč štirikrat, a kar v štirih jezikih: latinsko, nemško, francosko in italijansko. Natančno pozna razmere tudi najbolj oddaljenih dežel, s temeljitim in podrobnim študiranjem se pouči o njih.

EVHARISTIČNI KONGRES V CHICAGO.

V Chicago (Čikago) v Ameriki bo od 19. do 22. junija velikanski Evharistični kongres, ki se ga bodo udeležili katoliki iz vseh delov sveta. Mislijo, da bo prišlo na kongres okoli dva milijona udeležencev. Pri nas glede udeležbe menda ni še nič urejeno. Zelo skrbno se pripravljajo Nemci. Da omogočijo nemškim udeležencem kolikor mogoče prijetno vožnjo in med vožnjo dosti razvedrila, bo potovalni urad za katolike, Rožala imenovan, najel za potovanje v Newyork parnik »Thuringia«, od ameriške paroplovne družbe Hapag. Vsi družabni prostori in sprehajalni krovi bodo vsem potovalcem na razpolago, brez razlike. Vsi bodo plačali isto prevozno ceno, za 10% nižjo kot je običajna. Posebno pripraven prostor bodo spremenili v kapelo, da bo mogoča redna služba božja. Tudi drugi parniki bodo dali 10% popust. Vsi katoliki sveta se pripravljajo na to velepomembno manifestacijo. Kaj pa mi in Hrvatje?

Manufakturna trgovina

Mihajlo Lapuh — škofja Loka

se nahaja sedaj samo na Spodnjem trgu »**POD LIPO**«, kjer prodaja še vedno po znatno znižanih cenah.

NAZNANILA

n Škofja Loka. Igra »Pozna pomlad«, ki jo uprizaro »Orlovski odsek v Škofji Loki« na praznik Sv. Treh kraljev zvečer, se ponovi v nedeljo 10. t. m. ob pol štirih popoldne.

n Orlovski odsek v Horjulu ponovi 10. jan. t. l. ob 3. popoldne žrloigro »Prababica«. Vabljeni zlasti iz okoliških vasi.

n Podružnica Udrženja vojnih invalidov v Polzeli ima dne 17. januarja 1926 svoj drugi redni občni zbor in sicer ob 9 doz. v prostoru g. Cizelja na Polzeli. Dnevni red je običajen, poročal na bo tudi delegat iz Ljubljane o važnih določbah invalidskega zakona. Vse vojne žrtve gornje savinjske doline pozivljamo, da se zbora udeležijo.

Ako še niste, pošljite naročnino!

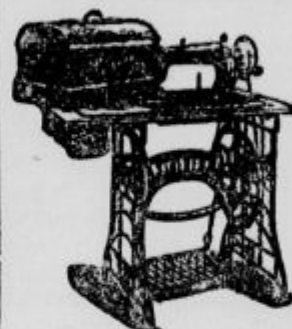

Podarimo 7000 ur.

Odlični smo se, v svrhu večjega razširjenja naših Delta kronometer-ur podarimo 5000 ur samo proti eni vročini plačila za delo Din 169 — za komad.

Delta-kronometer ura je veleelegančna moderna precejvska ura v finem »Gloria« srebrnem okovu, ki stane sicer Din 250 — za komad. Od druge vrste, naših Delta zlatih ur imamo v isti namen na razpolago 800 ur. Te ure imajo istotako izborni preizkušeni kolese, okovje je narejeno iz kovine, ki ne izgubi zlate barve, in je vrhu tega že elektr. potem prevlečeno s pristnim zlatom, valed česar se ne razločuje na videz od pravega zlata. Te ure stanejo sicer Din 290 — dobavljamo jih pa za dame in gospode le proti povratni plačila za delo Din 198 — za komad. Za izvrsten tek obeh vrst ur damo triletno pisarno jamstvo. Porabite to priliko, ki se vam ne bo zlepa nudila, in naročite, ker je veliko povpraševanje. Ure dobavljamo carine prosto po povzetju. Poština in zavoj Din 18 —. Veleelegančne verižice, primerne k uram Din 49 — mesto Din 59 —.

Uhrenhandels Gesellschaft »Valeroso«
Zürich, Vogelsgangstr. 52, Schweiz.

Najpopolnejši STÖWER šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

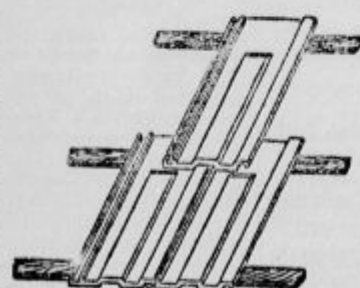
Praden si nabavite stroj, ogledate si to izrednost pri trdnosti.

L. Baraga,

Ljubljana
Selenburg. ul. 6/1.
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

SEZNANITI se želim v svrhu ženitve s kmečkim dekletom ali vdovo. — Ponudbe, če mogoče s sliko, na upravo »Domoljuba« pod številko 40.

Naznanjam, da sem svojo odvetniško
pisarno preselil
na Kralja Petra trg 3 (pred sodnijo)
Dr. I. Brejc

Najtrpežnejše strešno kritje!

— Združene opekarnе d. d. Ljubljana —
Miklošičeva cesta 13

preje **VIDIC-KNEZ** tovarne na Viču in Brdu nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zarezama, kakor bobrovcev (biber) in

* * zidno opeko * *

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!
Stekleni strešniki stalno na zalogi!

Kaj pravite na to?

ako se pogledate v ogledalu in Vam začne Váš obraz in lasje delati skrbi? Za pravo nego Váš polti, Vášega obraza in Váših rok ter za popolno nego las dobite dva preizkušena proizvoda. Poznavalci pravijo: od dobrega najboljši 1. Fellerjeva

prava kavkaška Elsa-pomada za obraz in kožo, čuva mladost in lepoto, ter je najmočnejšega učinka zoper pege, sojedce, nečisto polt, rdeče in hrapave roke. Z redovito masazo se odpravijo tudi gube z obraza. 2. Fellerjeva močna pomada za lase odstranjuje perhljaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivelost, krhke lase napravi mehke in voljne.

Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus 2 lončka od ene vrste ali po en lonček od obeh vrst. Elsa-pomad že obenem z zavojnico in poštnino za 38 Din, ali samo proti naprej poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja. Naročila nasloviti: lekarnarju Eugen V. Fellerju v Stubič Donji, Elsatrg 16, Hrvatska.

Alli se hočete osvoboditi svojega reumatizma in trganja?

Zbadljive, skeletne bolečine v udih in členkih, otrkani udje, sključene roke in noge, trganje, bodljaji, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so česte posledice reumatičnih in protinskih bolezni, ki jih je treba odstraniti, ker bo sicer bolezen vedno bolj napredovala.

Ponudim Vam

ozdravljenje s pijačo, ki bo ozdravila, razredčila vodno kislino, pospešila prebavo in izločevanja, torej na tako zvano splošno ali tajno sredstvo, naravno izdelat, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.

Vsakomur poskušnja zastonj!

Pijte mi takoj in prejeti boste od »Zalozništva, ki jih imam v vseh deželah, popolnoma zastonj in franco poskušnje s počnim navodilom. Sami se boste lahko pre-ridali s neškodljivim in hitrim učinkovanju sredstva!

AUGUST MARZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse Nr. 5. Abt. 303.

ZLATOROG

Katera gospodinja ne pozna v modro-rumene škatlice pakiranega

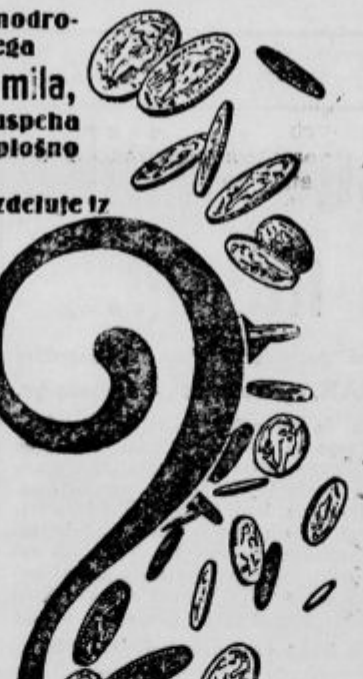
Zlatorog-terpentinovega mila,
katere je vsled čudovitih uspeha
pri pranju in velike izdatnosti splošno
pri ljubljeno!

Zlatorog-terpentinovo milo se izdeluje iz najboljših surovin z dodatkom terpenina, to torej ima za najučinkovitejšo in popolnoma neškodljivo! — Zlatorog-terpentinovo milo je najboljšo, najdragocenejše, zlata vredno! — Da to simboliziramo in vzbudimo tudi v najširših krogih zanimanje za to nenekostno milo, se vpreša od 1. avg. 1925 v vsak tisočeri komad 10-frank-zlatnik, kateri se pojavi pri uporabi mila. Dosedaj se je našlo že mnogo zlatnikov.

Poskusite tudi Vi
srečo, kupite en
komad

Zlatorog-terpentinovega mila,
perite z njim in
prepričate se
o njegovi izvan-
redni kakovosti.

Morda boste
tudi Vi našli
zlatnik!

»JULLIENOV« čistilo za hitro in uspešno čiščenje vina!

Uporabljajte to sredstvo vestno in ob vsaki potrebi, ker kalno ali nečisto vino nima prave cene ter ga vsakdo zavrže! Uporaba je enostavna. Preprodajalci zahtevajte specialne ponudbe. Glavna zaloga: Drogerija SANTAS, Celje in Ljubljana.

Ržena ŽIKA je samo ena!

To ve vsaka gospodinja, ki hoče imeti na mizi okusno, zdravo in redno kavo. Zato zahteva v trgovini le **ŽIKO** v rdečem zavitku.

POZOR pred ponaredbami!

ISČE SE HLAPEC H KONJEM in za poljska dela, močan, trezen in pošten; starost nad 25 let. Zglasiti se je pri IVAN KURALT, p. d. pri »Tonhuc«, valjni mlin, Domžale. 53

Krojna razstava Stari trg, Ljubljana, je pokazala le najboljše uspehe. Z diplomom je bilo odlikovanih veliko učencev in učenk z dežele! Vpisovanje še do 8. t. m.

Najboljši šivalni stroji
s 15 letnim jamstvom.
Vezanje brezplačno.
Ceniki na razpolago.
Samo pri

Jos. Šelovin - Čuden
Ljubljana, Mestni trg 18
Kupujejo se tudi po naj-
višji ceni srebrne krona.

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obreštuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vo no iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 300 milijonov kron.

Motna vina očistiti

IN TRFKA TER PREKISLA OMILITI JE ZELO ENOSTAVNO! Na zalogi imamo spec. francosko želatino »LAINO« tverke Clément & Quignard, Paris. K vsaki pošiljki pridenemo točno navodilo. Zahtevajte cene! — Glavna zalogi: DROGERIJA »SANITAS« — Celje in Ljubljana.

Modroce

žimrice, posteljne mreže in tapet. izdelke prodaja najceneje RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Ljubljana, Krekov trg 7 (poleg Mestnega doma).

Ali ste že poskusili? Kar je bilo nekaj — to velja tudi danes. Uporabljajte staro, vsestransko preizkušeno sredstvo redilni prašek za živino, posebno za prašiče, »MASTELIN«, zakonito za varovana znamka. Z malim zavitkom za 12 kron se prepričate. Razpošilja A. KOŠEC, Maribor. 3 in 5 kg po pošti, franko hiša, pakovano v zavitkih po 1/10 in 1/5 kg. Za trgovce 50% popusta. 6770

Ugodna prilika za nakup.

Zaradi preuredbe gospodar. obrata ima naprodaj **FRANC KOŠAK, posestnik - Grosuplje**, več lepih plemen. in molznih krav (tudi s teletji) in telic lasne reje od izbranih staršev. Proda se tudi 1 zelo lep plemenski bik 2½ leta star, simodolske pasme, in 1 par lepih, težkih, vseskozi zanesljivih konj (pramov konj in kobila). Istota n je naprodaj tudi več dobrih, težjih sark, več lojterskih in drugih gospodarskih voz, 1 nov samski voziček (zapravljivček) in 1 lep koleselj, nekaj novejšega poljedelskega orodja, kakor njivskih bran in Sackovih plugov ter drugega gospodar. orodja.

☛ Vse si je treba na mestu ogledati. ☛

čevlji in razno usnje

ZASTONJ ravno ne, ampak po jako nizkih cenah si kupite najboljšo blago in po najnižjih cenah pri trvdki

Jakob Planinšek

KANDIJA PRI NOVEM MESTU.

Kdor kupi, je zadovoljen.

.....
Najuspešnejše sredstvo za refo domače živine je brezdvomno

»MASTIN«

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastira so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rolovža), Ljubljana, Mestni trg 4

Zadružna gospodarska banka d. d.

Tel. št. 57, 979 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzoiav.: Gospobanka.

Račun poštnege čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Podružnice: Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15,000.000.—, vloge nad Din 200,000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter oskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Amerikanski oddelek: Direktno zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.